

GÖTEBORGS UNIVERSITET
INSTITUTIONEN FÖR SOCIALT ARBETE

Å ena sidan, å andra sidan

En internetbaserad intervjustudie om några unga mäns reflektioner kring
köp av sexuell(a) tjänst(er)

Socionomprogrammet VT 2012

C-uppsats

Författare: Emely Fransson Gicquel och Malin Karlsson

Handledare: Jari Kuosmanen

Abstract

Titel: Å ena sidan, å andra sidan – En internetbaserad intervjustudie om några unga mäns reflektioner kring köp av sexuell(a) tjänst(er)

Författare: Emely Fransson Gicquel och Malin Karlsson

Nyckelord: Prostitution, unga män, diskurs

Syftet med vår studie har varit att studera hur några unga män reflekterar kring köp av sexuell(a) tjänst(er) samt till vilka eventuella diskurser om köp av sexuella tjänster som dessa reflektioner kan tänkas anknyta till. För att svara på vårt syfte har vi valt oss av följande frågeställningar: Hur diskuteras köp av sexuella tjänster utifrån en individ- och samhällsnivå med fokus på fri(villig)het och ansvar? Är detta förhållningssätt någonting som förändras utifrån om köpet görs på olika arenor som internet eller utomlands? Påverkar köparens eventuella motiv bakom köpet diskussionen kring köp av sexuella tjänster? Vilka diskurser kring prostitution uppkommer i deras diskussion och vilka är de mest framträdande?

Vi har genomfört tre stycken internetbaserade fokusgruppsintervjuer via msn-chatt och sammanlagt deltog 13 intervjupersoner, 11 via fokusgruppsintervjuer samt ytterligare två via e-post. Vår urvalsgrupp, unga män i åldern 18-29 år, rekryterades via öppen annonsering på två olika ungdomsforum, Ungdomar.se samt Fryshuset.se samt via Facebook.com.

Som ett försök att förstå de olika resonemang som lyfts angående köp av sexuella tjänster i de övergripande samhällsdiskurserna inspireras vi i studien av att koppla intervjupersonernas reflektioner till fem olika förståelsediskurser; sexköp som ekonomisk verksamhet, sexköp som våld, sexköp som social konstruktion, sexköp som drift och sexköp som beroende.

De mest framträdande resultaten i vår empiri visar på en komplexitet i ämnet då köp av sexuella tjänster å ena sidan ses om en institution och någonting som kan förklaras ur ett könsmaktperspektiv när det handlar om icke-frivillig prostitution. Å andra sidan ses individers rätt till självbestämmande som förklaring när det handlar om frivillig prostitution. Empirin visar även på att kontext är avgörande i dessa resonemang. En vidare slutsats av detta är att polariseringen i ämnet inte bara verkar gälla diskurserna och den samhälleliga debatten utan sker även inom individen självt beroende på kontext och arena. En och samma person kan ge uttryck för alla diskurserna beroende på under vilka omständigheter sexköpet görs, motivet till varför sexköpet görs men framförallt vart sexköpet görs visar sig ha en avgörande effekt.

Innehållsförteckning

Förord	1
1. Inledning	2
1.1. Syfte och frågeställningar	3
1.2. Avgränsning	4
1.3. Disposition.....	4
2. Tidigare Forskning	5
2.1 Inledning	5
2.2. Mellan mäns händer	5
2.3. Är sex arbete?	6
2.4. The hidden side of prostitution: Sex buyers speak.....	8
2.5. Könsköparna: Varför går män till prostituerade?.....	9
2.6. Mäns könsköp – en meningsbärande handling på flera nivåer ... Fel! Bokmärket är inte definierat. 11	
2.7. Sammanfattning tidigare forskning.....	12
3. Teoretiska perspektiv och begrepp	13
3.1. Inledning	13
3.2 Queerperspektivet.....	13
3.3. Diskurs och diskursanalys.....	15
3.4. Sammanfattning.....	16
4. Metod	17
4.1. Vetenskapsteori och förförståelse	17
4.2. Val av metod	17
4.3. Litteratursökning.....	19
4.4. Urval.....	20
4.5. Genomförande	21
4.6. Bearbetning av material.....	24
4.7. Analys och tolkning.....	24
4.8. Kvalitetskriterier	266
4.9. Etiska överväganden	277

4.10. Metoddiskussion	288
5. Resultat och analys.....	30
5.1 Sexköpet som ekonomisk verksamhet.....	30
5.2. Sexköpet som våld.....	34
5.3. Sexköpet som social konstruktion	38
5.4. Sexköpet som sexuell drift och beroende.....	43
5.6. Sammanfattning.....	46
6. Slutdiskussion	49
7. Referenser	52
8. Bilagor	54

Förord

Vi vill först och främst tacka alla intervjupersoner som ställde upp med sin tid och sina värdefulla synpunkter kring vårt laddade ämne. Vi vill även tacka vår eminente handledare Jari Kuosmanen som handledde oss genom moralpanik och förvirring, utan dig hade inte slutresultatet blivit detsamma. Sist men inte minst är vi glada över att våra nära och kära stöttat oss genom detta.

Hela denna uppsats har för oss två som författare inneburit många långa arbetsamma dagar och nätter. Vi har från första punkt till sista ord genomfört alla moment tillsammans, vilket inneburit ett väldigt processande som ibland har upplevts som trögt. Vi tycker dock att vårt slutresultat speglar vårt samarbete och vi har i stort upplevt denna process som mycket utvecklande och inspirerande. Nu är den klar!

Emely Fransson-Gicquel och Malin Karlsson

Göteborg januari 2012

1. Inledning

Som första land i världen införde Sverige den 1 januari 1999 en lagstiftning som kriminaliserade köp, men inte försäljning, av sexuella tjänster som innefattar fysisk beröring¹.

Denna svenska sexköpslag har i allmänhet vållat stor debatt både nationellt som internationellt. I synnerhet har debatten handlat om på vilka grunder lagstiftningen kom till och vilka underliggande föreställningar om individens frihet och sexualitet den medför. Tio år efter sexköpslagens födelse gjordes en utvärdering av lagen på uppdrag av regeringen där följande presenterades;

”Förbudet mot köp av sexuell tjänst har också en normativ effekt. Det har skett en markant förändring av inställningen till köp av sexuella tjänster som i tiden sammanfaller med kriminaliseringen av sexköp. Det finns numera ett starkt stöd för förbudet mot köp av sexuell tjänst i Sverige. Förbudet har visat sig ha en avskräckande effekt på sexköpare. Utredningen har inte kunnat finna att kriminaliseringen negativt drabbat de personer som utnyttjas i prostitution.” (pressmeddelande på Regeringens hemsida; Förbud mot köp av sexuell tjänst. En utvärdering 1999-2008 SOU 2010:49).

Idag finns en rådande debatt kring köp och försäljning av sexuella tjänster och konsekvenserna kring detta. Westerstrand (2008) menar att det finns två övergripande diskurser som i stora drag handlar om acceptans eller motstånd. I motståndsdiskursen finns de som beskriver prostitution som ett resultat av ojämlika förhållanden i samhället och att fenomenet skapar så stora sociala konsekvenser att den bör motverkas och bekämpas. I acceptansdiskursen, främst företrädd av liberalister, menar man istället att det är individuell valfrihet och självbestämmande som ger människan möjlighet till att förändra sin situation inom prostitutionen. Prostitutionen yttrar sig på flera olika sätt, på många olika arenor och har förflyttat sig från gatan in i en dold arena där trafficking är ett stort och växande problem. Prostitutionen har också till stor del flyttat in i vardagsrummet då du på nätet enkelt utan letande kan finna det du söker. Köp av sexuella tjänster via nätet, typ webcam, är inte förbjudet i Sverige och sexindustrin utrymme växer i och med den sexuella liberalism som råder i stora delar av det västerländska samhället. Sexturismen är även ett ämne som diskuteras bland annat i och med svenskarnas turistinvasion i Thailand som, trots lagstiftning kring prostitution, är välkända för sitt enorma utbud inom prostitutionen och sexindustri. Sexliberala tankar i kombination med den ”svenska” jämställdhetsdebatten skapar komplexa frågeställningar vad gäller synen på prostitution, sexualitet och lagstiftning.

Tidigare forskning inom området har visat att det finns intressanta

¹ På följande sätt ser sexköpslagen ut i lagrummet SFS 1962:700 6 kap 11 §:

Den som, i annat fall än vad som avses förut i detta kapitel, skaffar sig en tillfällig sexuell förbindelse mot ersättning, döms för köp av sexuell tjänst till böter eller fängelse i högst ett år. Vad som sägs i första stycket gäller även om ersättning har utlovats eller getts av någon annan.

generationsskillnader samt skillnader mellan kvinnor och män när det kommer till tankar och värderingar kring prostitution och köp och sälj av sexuella tjänster. I Ungdomsstyrelsens rapport *De kallar oss unga* (2003) går det att utläsa en markant könsskillnad vad gäller inställningen kring köp av sexuella tjänster; var sjätte ung man tycker att det kan vara rätt, men knappt var tjugonde av de unga kvinnorna. Kuosmanen (2008) genomförde en studie kallad *10 år med lagen* där syftet var att undersöka attityder till och uppfattningar om Sveriges sexköpslag. Ca 8% av de svenska männen i Sverige vid något tillfälle i sitt liv betalat för sex. Studien visar också att av de män som svarat att någon gång betalat för så har 70% av dessa gjort detta utomlands (Kuosmanen 2008). I den del av urvalet som är kategoriserade som 18-28 år i studien är 78 % av de som svarat för eller positivt inställda till sexköpslagen. Vad gällde förbud mot köp av sexuella tjänster utan fysisk beröring, exempelvis via webcam, var dock inställningen inom denna grupp en annan. Endast 30 % av de unga tyckte att detta skulle förbjudas på ett liknande sätt. Utifrån detta kan man utläsa att det finns en skillnad på synen av köp av sexuella tjänster beroende på vad det inkluderar, fysisk beröring eller ej, samt vart köpet görs. Vi anser att det behövs kunskap kring unga mäns tankar inom detta område för att komplettera de kunskaper som finns i denna fråga.

I Sverige togs ett tydligt ställningstagande kring synen på prostitution, i och med sexköpslagen, där prostitutionen ses som ett resultat av ojämlikhet, könsmaktsordning och utsatthet. Prostitutionen som dimensionellt problem kvarstår då det fortfarande finns en efterfrågan trots dessa samhällsradikala åtgärder. Med tanke på att unga män är en framtida normbildare, samt en eventuell kundgrupp, är det intressant ur ett framtidsperspektiv att studera attityder gällande köp av sexuella tjänster som en generationsfråga. Vi är därför intresserade av unga mäns syn på olika typer av köp av sexuella tjänster. Samt om det finns en upplevd skillnad om det sker *in real life* (IRL) eller på nätet eller om det sker i Sverige eller utomlands.

1.1. Syfte och frågeställningar

Vårt syfte är att studera hur några unga män reflekterar kring köp av sexuell(a) tjänst(er) samt till vilka eventuella diskurser om prostitution som dessa reflektioner kan tänkas anknyta till.

Frågeställningar:

- Hur diskuterar de unga männen kring köp av sexuella tjänster utifrån en individ- och samhällsnivå med fokus på *fri(villig)het* och *ansvar*?
- Är de unga männens förhållningssätt någonting som *förändras* utifrån om köpet görs på olika arenor som internet eller utomlands?

- Påverkar köparens eventuella *motiv* bakom köpet de unga männen diskussion kring köp av sexuella tjänster?

- Vilka *diskurser* kring prostitution uppkommer i deras diskussion och vilka är de mest framträdande?

1.2. Avgränsning

Prostitution och köp och sälj av sexuella tjänster är ett mycket omfattande fenomen med många olika perspektiv och dimensioner.

Vårt fokus ligger på köparen och vi har valt att använda oss av heterosexuell prostitution där mannen är den köpande parten. Detta då heterosexuell prostitution där mannen är köpare och kvinnan säljare är den i särklass vanligaste och den som i huvudsak ses utgöra ett socialt problem i Sverige (Månsson 2006; Westerstrand 2008). Forskning i Norden har dock visat att det är fler män än kvinnor som någon gång under sin livstid sålt sex (Westerstrand 2008; Kuosmanen 2008).

Vidare har vi valt att ha denna definition i fokus i de övergripande samhällsdiskurserna som vi utgår ifrån. Vi syftar i vår studie till så kallad vuxenprostitution, det vill säga sådan verksamhet där båda parterna är över 18 år.

Eftersom fokus ligger på köparen och den vanligaste köparen är man, har vi valt att se hur män diskuterar och reflekterar kring prostitution samt köp och sälj av sexuell(a) tjänst(er).

1.3. Disposition

Vi har valt att disponera vår uppsats utefter följande ordning; I vårt inledningskapitel beskriver vi en allomfattande bakgrund och problemformulering samt presenterar syfte och frågeställningar. Därefter introducerar vi den tidigare forskningen vi valt att använda oss av i kapitel två. Vidare beskrivs de teoretiska perspektiv och begrepp vi valt att använda oss av i vår analys i kapitel tre samt presenterar vi diskursernas betydelse för förståelseprocessen. I kapitel fyra kommer vi att presentera vår metodanvändning där ger en överblick över tillvägagångssätt. Vi kommer i kapitel fem redogöra för vårt resultat och analys som vi valt att väva samman i ett och samma kapitel. Detta kapitel avslutas med en sammanfattning. Avslutningsvis har vi därefter vår slutdiskussion i kapitel sex där vi reflekterar och diskuterar kring våra mest framträdande resultat, dess betydelse för socialt arbete samt förslag till vidare forskning.

2. Tidigare Forskning

2.1 Inledning

Vi kommer att använda oss av vår tidigare forskning för att på en mer samhällelig nivå angripa vår empiri; Dodillet (2009) och Westerstrand (2008) används för att ge en tydlig bild av de rådande samhällsdiskurserna och deras synsätt vilket används för att möjligen bena lite reda i ämnets paradoxala karaktär. Genom Månsson (2006) och Sandell, Pettersson, Larsson och Kuosmanen (1996) får vi redogjort olika perspektiv på hur köparen kan förstås både utifrån en individ- och samhällsdimension. Esperee (2007) redogör hur sexuella tjänster utifrån en individnivå kan förstås och hur olika kopplingar kan göras ur olika perspektiv.

2.2. Mellan mäns händer

” Min konklusion är att en grundläggande spänning finns inom normaliseringsdiskursens tal om prostitution respektive trafficking. Försvaret av kvinnors autonomi och rätt till sina kroppar när tal är om prostitution, och ett grundläggande meningsskapande kring att analytiskt fokusera på kvinnan i prostitutionen, blir ett försvar för köparens logik när tal är om trafficking.” (Westerstrand, 2008:373)

I *Mellan mäns händer* beskriver Jenny Westerstrand (2008) hur kvinnor skapas som rättsliga subjekt i diskursen kring prostitutionen och hur dessa konstruktioner, av kvinnors rättssubjektivitet, påverkar olika förståelser av trafficking och prostitution. Westerstrand problematiserar förenklingen av den debatt som pågår idag som en tvåvägskonflikt mellan normaliseringsförespråkare och radikalfeminister och menar att man behöver belysa ämnets komplexitet djupare än så. Westerstrand beskriver detta som en superdiskurs där ett tudelat, möjligen tredelat, fält går att tyda.

Westerstrand beskriver dessa diskurserna som följer; i vad hon kallar för diskurs A placerar hon dem som förespråkar prostitution som någonting icke-önskvärt och som mäns våld mot kvinnor som exempelvis abolitionister och radikalfeminister. Prostitution ses utifrån denna diskurs som en samhällsinstitution som är skapad av dikotoma och hierarkiska könsnormer vilket gör att prostitution ses som något som ska motverkas.

I diskurs B placerar Westerstrand de som tycker att prostitution bör normaliseras, som exempelvis liberalfeminister, sexradikaler och sexarbetarrörelsen. Här placerar hon även de som upplever prostitution som ett socialt bekymmer men ser kvinnors rätt till sin autonomi, så kallade autonomiprincipen, som någonting större där individens självbestämmande på så sätt kan rättfärdiga prostitution. Vidare kan man på så vis skönja att sex skall legitimeras som arbete under styrda och reglerade former. Ett annat centralt förhållningssätt är även de som förespråkar en sexuell frigörelse av kvinnan.

I diskurs C, som är vad man skulle kunna se som en mellanliggande diskurs mellan diskurs A och B, nämns av Westerstrand som den kontextuella diskursen. Här menar Westerstrand att de som inte har "låst sig" vid diskurs A eller diskurs B hamnar. Under denna diskurs (C) finns inte något enhetligt förhållande gällande vilka lagstiftningar man önskar se gällande prostitution, istället kännetecknas den av en problematisering av prostitution som institution. Denna diskurs problematiserar prostitution som institution och relaterar detta synsätt till samhället och de ojämlikheter som råder i samhället mellan män och kvinnor (könskultur). Förespråkare för den kontextuella diskursen lyfter upp de konsekvenser av att, som diskurs B förespråkar, normalisera prostitution som institution.

Westerstrand beskriver att diskurs C inriktar sig på att både se prostitution som en del av samhället, som en institution, som medför konsekvenser för till exempel synen på kvinnor, samt att se kvinnor som autonoma subjekt med möjligheter att få utöva sin sexualitet utan att externa intressen lägger sig i detta. Prostitution ses här som om ett individuellt val snarare än samhällets rätt att "döma" och diskussionen delas in i en diskussion där frivillig sätts emot ofrivillig prostitution. Trots ideologiska och politiska skilda synsätt menar Westerstrand att dessa då hamnar under den kontextuella diskursen.

Westerstrand lyfter fram någonting som vi har tyckt varit en väsentlig frågeställning för vår studie. Hon menar nämligen att män som aktörer osynliggörs i den diskurs som pågår och problematiserar om hur mäns agerande som köpare ska förstås. Westerstrand kritiserar här normaliseringsförespråkarna och deras fokus på kvinnan/individerna för sig och struktur/samhälle för sig och menar att genom denna separering försvinner den naturliga förbindelsen däremellan. På så sätt, menar Westerstrand, osynliggörs mäns roll och prostitution görs till en kvinnlig angelägenhet och blir en negativ konsekvens för skapandet av kvinnors rättssubjekt. För att visa på de analytiska svårigheter normaliseringsförespråkarna lyfter fram applicerar Westerstrand prostitutionsdebatten och dess argument på trafficking för att tyda dess enligt henne "omöjliga logik".

2.3. Är sex arbete?

"Staten ska naturligtvis förhindra att människor tvingas att utföra handlingar mot sin vilja, men att försvåra för fattiga eller förtryckta människor att sälja sexuella tjänster skyddar inte deras intimsfär utan är i själva verket ett övergrepp på deras sexuella självbestämmanderätt. Det vanskliga med att definiera intimsfären åt andra människor blir också tydligt när man granskar den tyska lagstiftningen som likt den svenska utgår från frågan om huruvida prostitutionen är förenlig med människans sexuella självbestämmande, istället för att bidra till att så många människor som möjligt får chansen att bestämma själva".(Dodillet, 2009:552)

I *Är sex arbete?* jämför Dodillet sammanfattningsvis Sveriges och Tysklands prostitutionspolitik och indirekt synen på individens frihet i samhället. Hon jämför

de olika synsätten och hur de kommit att stå som grund för två så skilda synsätt i två annars ganska lika västerländska välfärdsstater. Dodillet menar att Sveriges prostitutionspolitik kan förklaras utifrån landets syn på ”välfärd, relationen stat/samhälle, feminism, sexualitet, sedlighet och offer” (2008:539).

För att förstå hur dessa prostitutionspolitiker vuxit fram använder hon bland annat två begrepp för att beskriva organiseringen av stat och medborgare, ”den kommunitära principen” samt ”autonomiprincipen”. Dodillet menar att enligt den kommunitära principen så betraktas prostitution som någonting som strider mot samhällets gemensamma ideal om människors rättigheter till jämlikhet och välfärd. Här menar Dodillet att individens frihet utifrån denna princip endast kan vara sammankopplad med integration i samhället och levande efter dess värden och normer. Utifrån detta perspektiv används lagen för att påverka moralen (ibid). Gällande prostitution är denna lagstiftning ett fördömande av prostitution och ett tydligt ställningstagande för jämställdhet, mot kvinnoförtryck och för en ömsesidig sexualitet. Autonomiprincipen innebär, förklarar Dodillet, å andra sidan ”att staten ska låta medborgarna fullfölja sina livsprojekt så som de själva önskar” (2008:188). Enligt denna princip skall staten ha en neutral roll i förhållande till dess medborgares val av olika livsprojekt. Man ser utifrån denna princip det som att alla medborgare har olika uppfattningar av vad som är ”det goda livet” (som i vårt fall innefattar ”en god sexualitet”), och menar att staten inte ska lägga sig i detta eller uppmuntra vissa önskvärda livsprojekt framför andra (ibid). Staten ska däremot se till att medborgarnas livsprojekt inte omöjliggör för någon annan av medborgarnas strävan efter sitt livsprojekt.

Vidare sammanfattar Dodillet ländernas sätt att hantera frågan utifrån tre strategier: maktstrukturer, sexualitet och prostitution. Här menar Dodillet att önskan att minska orättvisor delas av de flesta människor och att diskriminering och förtryck minskar människors handlingsutrymme. Maktrelationen i Sverige beskrivs enligt Dodillet ofta ur ett intersektionellt perspektiv där exempelvis kön och klass är centrala. Att förverkliga jämställdhetssträvan menar författaren görs bäst genom att erkänna alla människor som aktivt handlande subjekt genom att synliggöra samhällets maktstrukturer och på så vis bekämpa fattigdom och andra orättvisor. Hon menar att om vi, som i Sverige, utgår ifrån att vissa människor är svaga och inkapabla att hantera sina liv minskas möjligheten att tänka sig in i, utan att diskriminera och förmynda över dem, för att förbättra dessa människors situation. Att se på sexsäljare som handlade subjekt är inte att förneka den nödsituation många av dem befinner sig i eller att människor ska kunna röra sig helt fritt. Utan det är genom att ge handlingsutrymme och alternativa tolkningar som de fattiga och/eller utsatta ges en möjlighet att förändra sin situation. I Sverige finns en önskvärd sexualitet som det inte är uppskattat att avvika från. Dodillet menar att inget samhälle fungerar utan maktstrukturer men att det är först när vi aktivt kan ta ställning som de inte längre begränsar oss. Genom att erkänna maktstrukturer i samhället och också synliggöra sexualitetens olika uttryck och

avmoralisera sexualiteten ges individen en frihet att fatta självständiga beslut att frigöra sig från och ifrågasätta samhällets normer och värderingar. Genom öppenhet skapas en mångfald av valmöjligheter. Prostitution är i värsta fall ett kvinnoförtryck men Dodillet menar vidare att alla sexuella relationer i vårt samhälle är patriarkalt normerade på något vis. Hon menar vidare att patriarkala strukturer dock inte automatiskt gör alla kvinnor till passiva offer för detta. Genom att behandla prostitution och sexualitet inom det normala kan det i bästa fall medföra att risken för att prostitution används som patriarkal maktutövning minskar. Öka medvetenheten om prostitutionens normerande struktur och utveckla det utefter sexsäljarnas värderingar och önskningsar. Denna avdramatisering av prostitution tillsammans med feministiska analyser och synliggörandet av andra förtryckande strukturer menar Dodillet får en avgörande förändringseffekt.

2.4. The hidden side of prostitution: Sex buyers speak

Katri Eespere beskriver i sin rapport *The hidden side of prostitution: Sex buyers speak* (2007) att köp av sexuella tjänster präglas av olika förståelseramar som hon har valt att dela in i fem olika kategorier. Här har vi fritt översatt och tolkat dessa förståelseramar som följer;

Sexköpet som ekonomisk verksamhet

Utifrån denna diskurs läggs fokus på att köp av sexuella tjänster/prostitution som en normal ekonomisk verksamhet som innefattar en affärsuppställning mellan en köpare och en säljare. Prostitution ses som en nödvändighet som måste regleras av staten och av ett flertal myndigheter. Detta synsätt lyfter upp en vikt av en licensiering av prostituerade med hälsokontroller, flytt av kommersiell prostitution till distrikt som är mer utsedda för det ändamålet samt skatter för de prostituerade för att legitimera deras yrke som en profession. Precis som vilken god konsument som helst så har man ett ansvar och detta rättfärdigar köpet av en sexuell tjänst.

Sexköpet som våld

Utifrån denna diskurs ses köpet av sexuella tjänster/prostitution som våld som utövas av män mot kvinnor. Detta menar de som förespråkar denna diskurs att prostitution är likvärdig med våldtäkt och andra sexuella övergrepp. Här förespråkas att prostitution är ett resultat av ojämlika könsförhållanden och att män som köper sexuella tjänster gör det som ett maktutövande mot kvinnor i allmänhet. Prostitution som fenomen vidmakthåller kvinnan som underordnad, och kvinnlig exploatering och utsatthet. Relationen mellan köparen och säljaren är asymmetrisk, där det är uppenbart att köparen har makten både socialt och ekonomiskt som då också ger en möjlighet att utnyttja en annan människa. Här menas att mannens aggressiva natur inte är biologisk utan kulturellt skapad som en del utav den manliga könsrollen – vilket betyder att det är föränderligt. Män är

socialiserade att ha sexuella begär och här ses det som någonting naturligt att få det tillfredsställt.

Sexköpet som social konstruktion

Utifrån denna diskurs ser man att efterfrågan efter kommersiell sex (prostitution) är någonting som skapas ur ett socialt, kulturellt och historiskt kontext.

Efterfrågan är socialt konstruerad – dvs. det måste bli uppenbart för en individ att de behöver en produkt eller en tjänst. Vidare menar man att köp av sexuella tjänster för en individ betyder att ha roligt och tillåter dem att definiera dem själva som ”vuxna”, ”en riktig man”, eller någon annan typisk (eftersträvansvärd) social identitet

Efterfrågan enligt denna diskurs är sprungen ur en social och kulturell kontext där manlighet och manlig sexualitet är konstruerade att handla om sexuellt erövrande och att ta kontroll över en kvinnas kropp. Det handlar inte så mycket om individen i sig utan om tillgänglighet, utbud och kostnad.

Sexköpet som sexuell drift

Utifrån denna diskurs ser man prostitution som någonting biologiskt och är den äldsta och mest välkända förklaringsdiskursen. Teorin baserar sig på att mäns sexuella impulser och drifter är så intensiva och okontrollerbara precis som behovet av vatten och mat. Enligt denna diskurs ses manlig och kvinnlig sexualitet utifrån olika nivåer. Männen ses som offer för sin okontrollerade sexualitet och här ses prostitution fylla en viktig funktion för att tillfredsställa mäns sexuella behov. Män som inte får sin sexuella drift tillfredsställd kan bli farliga likväl för sig själva som för andra framförallt då kvinnor.

Sexköpet som beroende

Utifrån denna diskurs ses köp av sexuella tjänster som en slags sjukdom – man diagnostiseras som ”sexmissbrukare”, och sjukdomen är behandlingsbar.

Sexmissbrukare är en diagnos som karakteriseras som okontrollerbart sexuellt handlande och de konsekvenser som detta handlande för med sig. Typiska drag är en oförmåga att kontrollera eller förändra sitt beteende, att konstant söka efter risker eller destruktivt beteende samt ett ständigt sökande efter nya och mer intensiva spännande sexuella erfarenheter. En sexmissbrukare använder sexuella fantasier och sexuella fixeringar som en förhandling med sig själv. Dessa sexmissbrukare ses behöva använda sig av prostitution för att fylla ett emotionellt tomrum.

Detta beteende tar upp så mycket tid att andra saker bortprioriteras på bekostnad av detta och är därmed att likställa med ett beroende.

2.5. Könsköparna: Varför går män till prostituerade?

”Prostitutionen är inte ett kvinno- eller mansproblem utan ett samhällsproblem med många aspekter, komponenter och effekter. Det handlar om ojämlikhet, om bristande jämställdhet och fastlåsta eller osäkra könsroller, men det handlar också om maktstruktur, familjerelationer, barns uppväxtvillkor, fördomar, ohälsa osv. ... Vår grunduppfattning är

att ingen kvinna egentligen vill prostituera sig och att ingen man egentligen vill köpa sexuella tjänster. För att kunna förändra sin situation måste den köpsökande mannen emellertid erbjudas möjlighet att fylla sitt liv med ett annat och meningsfullt innehåll” (Sandell et al. 1996).

I Könsköparna: Varför går män till prostituerade? (Sandell et al. 1996)

presenteras ett resonemang kring vem köparen av sexuella tjänster är och vilka motiv som ligger bakom köpet. Denna studie, menar författarna, är en del i arbetet för att motverka och förebygga prostitutionen vilket är deras huvudsakliga mål. Sandell et al. anser att prostitution innebär ett utnyttjande av människor och att båda parter, köpare och säljare, befinner sig i en psykologiskt problematiskt livssituation. De lyfter i deras studie upp huruvida männen far illa i prostitutionen, köparna.

Prostitution är en allmänmänsklig handling och berör inte bara ett fåtal inblandade. Författarna lyfter här upp den samhälleliga diskussionen, som vi anser fortfarande är applicerbar idag, om lagstiftande insatser och de två ståndpunkter som står mot varandra i denna fråga: legalisering eller kriminalisering. En legalisering skulle innebära att alla former av sexförsäljning skulle vara tillåtna enligt lag, oavsett privat eller kommunal/statlig regi. Detta skulle medföra, i princip, möjligheten upprättandet av statliga bordeller ”som vilken verksamhet som helst”. Sandell m.fl. problematiserar detta och beskriver att en legalisering skulle inte ha någon begränsande effekt på utbuds- och efterfråga utan snarare tvärtom öka kraftigt. De menar att den organiserade kvinnohandeln som finns idag skulle få ännu friare ramar att expandera och operera inom, samt att det medkommer en risk för att ”gränslöshet föder gränslöshet” dvs. gränser till exempelvis barnprostitution riskeras att suddas ut vid en fullständig legalisering. De lyfter upp möjligheten till att ”spänningssökare” eventuellt skulle minska sin efterfråga då en legalisering skulle innebära att denna spänning refuserades i och med att det skulle ses som ”normalt”. Författarna menar dock att vinsten med ett sådant synsätt i ljuset av de negativa effekter det skulle medföra skulle vara marginell. Kriminalisering innebär, enligt författarna, ett totalförbud, mot både köp och sälj, eller att man förbjuder själva köpet. Grundtanken menar de är att en sådan lag skulle innebära en markering på en samhällelig nivå och vidare ha en normativ effekt på ”det allmänna rättsmedvetandet”. Författarnas grundhållning är att prostitution inte ska vara tillåten i samhället. De menar att handel med människors, dvs. att köpa sig tillgång till en annan människas kropp för sexuella eller andra syften, inte går att förena med respekten för varje människas värde. En kriminalisering, tror de, skulle förhindra nyrekrytering av säljare och köpare på den marknaden. Dessutom tror de att denna lagstiftning har en avskräckande effekt på den kvinnohandel som råder. De lyfter upp problematisering som görs i samhällsdebatten mot en kriminalisering som menar att lagen är svår att kontrollera och medför gränsdragning som kan uppfattas som känsliga mellan prostitutionskontakter och andra sexuella kontakter. De lyfter även upp den kritik som menar att polis skulle bli en ”sängkammarpolis” samt att prostitutionen istället skulle förekomma inomhus. Författarna menar dock att genom lagstiftning

skulle man kunna bemöta och ”tackla” prostitutionens problem genom att samhället – främst socialarbetare och polis – skulle genom detta få och kunna utforma resurser och befogenheter. De menar vidare att detta tror dem inte skulle ta bort det grundläggande behovet, men att potentiella, men tveksamma, köpare skulle få ett skäl att avstå.

I denna studie kategoriseras köparen till fem huvudsakliga kategorier: Allkonsumenten, relationsundvikaren, kompletteringsköparen, relationssökaren samt den refuserade. Varje typ beskrivs utifrån personlighetsdrag, relationsstatus, uppväxt samt motiv till köp och i slutet av boken rekommenderas specifika sanktioner och insatser för varje kategori. Ovanstående resonemang kopplas i deras slutsats till de olika kategorierna av köpare och problematiserar hur en legalisering respektive kriminalisering skulle ha en påverkan på de män som utifrån deras olika kategorier köper sex.

2.6. Mäns könsköp – en meningsbärande handling på flera nivåer

“Prostitutionens grundläggande ”idé” har genom tiderna varit att en särskild grupp kvinnor skall vara tillgängliga för mäns sexuella ”behov” och syften. Kännetecknande för denna konstruktion är det paradoxala förhållandet att det är kvinnan som moraliskt bestraffas för en sexualitet som egentligen inte är hennes egen. Men hon får symbolisera sexualiteten, vilket samtidigt är en del av den mytbildning som omgärdar prostitutionen.”(Månsson 2006:26)

I Månssons sammanfattande artikel *Mäns könsköp – en meningsbärande handling på flera nivåer* i rapporten *Sex säljer* (2006) beskrivs det som nödvändigt att diskutera frågan om varför män går till prostituerade, vad de söker efter och vad det är som köps för att kunna förstå hur heterosexuell prostitution fungerar. Han beskriver att sexköp är en meningsbärande handling på flera olika nivåer och den har en både individuell och samhällelig dimension som kan kopplas samman med kulturella aspekter. Att söka förståelse för denna handling innebär att man måste se till samspelet mellan dessa dimensioner menar Månsson. Vad handlar detta könsköp om? På den individuella nivån beskriver Månsson att det kan handla om olika personliga motiv och på den samhälleliga nivån belyser han att det bland annat handlar om könsspecifik normativitet och sexuella normer. Månsson lyfter fram köparens roll i sexhandeln, bilden av köparen och menar bland annat att varför köp av sexuella tjänster efterfrågas av män måste ses i relation till de specifika kulturella och historiska omständigheter som omger mäns sexualitet. För att förstå varför män köper sex, har Månsson urskiljt fem så kallade huvudsakliga motivkomplex. Dessa ska utifrån Månssons resonemang inte förstås som ömsesidigt uteslutande av varandra, utan ses som att de överlappar varandra. Månsson förklarar modellen utifrån mäns föreställningar och fantasier kring den prostituerade kvinnan. Varje kategori innefattar olika beskrivningar som förtydligar föreställningen eller fantasins motiv.

Fantasin om den smutsiga Horan	Avspeglar motsägelsefulla känslor av förtjusning och förakt. Bilden av den smutsiga horan förstärker den sexuella upphetsningen
Föreställningen om ett annat slags sexualitet	Sexuell frustration parad med föreställningar om en viss typ av sex som inte kan upplevas med en icke-prostituerad kvinna. Typiskt uttalande: "Min fru vill inte pröva någonting nytt."
Föreställningen om den godhjärtade trösterskan	Typiskt uttalande: "Det finns inga andra kvinnor för mig." Hänvisning till blyghet, rädsla, ålder samt fysiska och psykiska handikapp.
Föreställningen om sex som förbrukningsvara	Typiskt uttalande: "Det är som att gå till McDonalds..." Hänvisning till mäns återkommande behov att "rensa rören".
Föreställningen om en annan slags kvinna	Typiskt uttalande: "Hon behandlar mig som den man jag är." Hänvisning till förändrade könsrelationer och förlorad könsmakt.

Tabell 1: Mäns föreställningar och fantasier om den prostituerade kvinnan (Månsson 2006:30)

2.7. Sammanfattning tidigare forskning

I vår tidigare forskning kan vi se att det finns olika uppfattning och förhållningssätt kring köp(are) av sexuella tjänster samt prostitution i stort. Samtliga är överens om att prostitution är något som måste ses ur fler olika dimensioner samt ur en individ- och samhällsnivå (Månsson 2006; Sandell et al. 1996). De finns de som förespråkar en normalisering och avkriminalisering med argument hämtade ur autonomiprincipen där individens självbestämmanderätt hamnar i fokus (Dodillet 2009) Andra förespråkar ett behövligt motstånd och behov av lagstiftning som ett tydligt ställningstagande för att möjliggöra ett jämställt samhälle och alla människors lika värde (Westerstrand 2008; Sandell et al. 1996). Som ett försök att förstå de olika resonemang som lyfts angående köp av sexuella tjänster i de övergripande diskurserna används förståelseramarna som presenteras av Eespere (2007) som ett verktyg. Dessa, som vi i analysen nämner som förståelsediskurser, delas in som följer; sexköp som ekonomisk verksamhet, sexköp som våld, sexköp som social konstruktion samt sexköp som drift och beroende.

3. Teoretiska perspektiv och begrepp

3.1. Inledning

Som vår tidigare forskning visat finns det väldigt många olika perspektiv på köp av sexuella tjänster. Samtidigt som vi har samlat in vårt material har vi försökt förstå vilka teoretiska perspektiv som varit intressanta för att möta vår empiri. Vi använder queerperspektiv, som företrädare för det socialkonstruktivismen, främst utifrån Judith Butlers (ref i Rosenberg 2002; Ambjörnsson 2010) heteronormativa matrix och Gayle Rubins (ref i Ambjörnsson 2010) sexuella värdehierarki samt Kulicks resonemang i *400 000 perversa svenskar*. Detta för att, främst utifrån ett samhällligt plan, problematisera och kritiskt ifrågasätta den normativitet och de värdehierarkier som omger köp av sexuella tjänster och för att visa på hur samhälliga normer samt strukturer kan vara normaliserande såväl som begränsande.

I och med vårt ämnes komplexitet har vi även valt att hämta inspiration och använda oss av ett diskursanalytiskt perspektiv. Detta för att se hur individerna förhåller sig till och hämtar sina argument ur olika diskurser om köp av sexuella tjänster och prostitution i stort. Detta för att fånga in den mångfald som vår empiri har visat.

3.2 Queerperspektivet

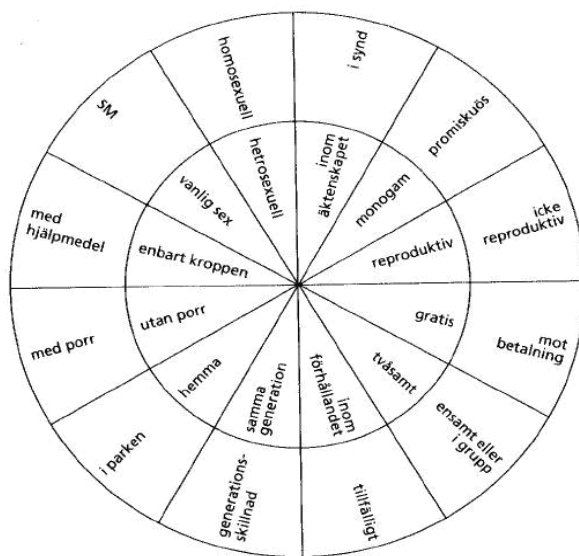
Queerperspektivet lägger fokus på sexualiteten i samhället genom att lyfta fram att sexualitet är mångtydigt och svårgreppbart och att det inte går att avgränsa området till ett fenomen och genom detta vända blicken och granska det som är norm, istället för att rikta blicken mot det som är avvikande. Kulick beskriver att de som följer patriarkala normer och medelklassens föreställningar om sexualitet, undertrycker och normerar alla människors sexuella begär och njutningar. Det beskrivs som att det finns vissa "naturliga" och "goda" former av sexualitet tillåts enligt normen medan andra stigmatiseras som "onaturliga, perversa eller farliga" (Ambjörnsson 2010).

Butlers heteronormativa matrix

Tiina Rosenberg (2002) menar i sin bok *Queerfeministisk agenda* att queerteori är en kritik mot heteronormativiteten. Denna heteronormativitet beskriver Rosenberg som ett vidmakthållande av heterosexualiteten som det enhetliga, naturliga och den allomfattande ursprungssexualiteten som görs av samhällets strukturer, institutioner, relationer och genom handlingar. Judith Butler visar i sin heterosexuella matrix hur heteronormativiteten fungerar och verkar och menar att den heterosexuella genusordningens främsta uppgift är att göra människor till heterosexuella män och kvinnor i behov av tvåsamhet där kvinnor och män beskrivs som essentiellt olika (Rosenberg 2002; Ambjörnsson 2010).

Rubins sexuella värdehierarki

Ett av queerteorins centrala fokusområden ligger kring vad kan tolkas som normalt kontra vad som är avvikande vad gäller sexualitet. Ambjörnsson (2010) presenterar en sammanfattning av Gayle Rubins artikel *Thinking sex* från 1984, där en modell kring värdehierarkier inom sexualitet presenteras. Rubins (1984) visar i sin modell två cirklar med en mindre cirkel placerad i mitten av en större. Den mindre cirkeln representerar olika former av normal och därmed god sexualitet. Den yttre cirkeln representerar olika sorters avvikande och därmed dålig sexualitet. Med normala former av sexualitet menar Rubin (1984) att de är accepterade utifrån de värderingar som finns kring sexualitet i samhället.

Figur 1. Den sexuella värdehierarkin (Ambjörnsson 2010:86)

Enligt modellen finns det i samhället alltså en slags sexuell ordning. Ordningen särskiljer den ”goda” sexualiteten från den ”dåliga” och denna maktordning regleras genom de diskurser som skapar normer kring sexualitet (Ambjörnsson 2010).

Precis som Ambjörnsson (2010) använder vi Rubins hierarki i grova drag då sexualiteten ses som något som ständigt är i förändring och menar att det som ansågs vara norm i 1980-talets USA kanske inte är applicerbart 2000-talets Sverige idag. Men fokus hamnar också på den stigmatisering som sker när vissa sexuella beteenden straffas och därmed även upprätthåller den låga status beteendet har. Detta är något som vi lägger fokus på då betalning och sex är något tabubelagt enligt Sveriges rådande normer och lagar och på så vis avvikande och dålig sexualitet.

Kulicks 400 000 perversa svenskar

”Som alla perversa fyller de 400 000 nya perversa svenskarna en viktig social och kulturell uppgift. Deras brott mot jämställdhetsideologins föreskrifter placerar dem >>utanför svenskhetens moraliska universum>>, men detta >>utanför>> är naturligtvis en del av det som skapar ett >>innanför>>. Sexköparnas patologiska sätt att skilja på sex och kärlek gör föreningen av kärlek och sex frisk, deras onormala sexualitet gör andra normala.”(Kulick 2005:27) [sic!]

I Don Kulicks artikel *400 000 perversa svenskar* (2005) framför han kritik till den så kallade patologisering sexköpare som förekommer i samhället och menar exempelvis den forskning som visas i bland annat *Könsköparna* (1996). Han menar att det i Sverige inrättats en officiell sexualitet (en svensk nationell sexualitet) som man bör förhålla sig till. Denna officiella sexualitet menar Kulick är ”den goda sexualiteten”. Vidare beskriver han den rådande diskursen om den goda sexualiteten som ”socialt godkända, ömsesidigt tillfredsställande sexuella relationer mellan två (bara två) vuxna eller unga vuxna som är mer eller mindre exakt socialt jämlika” (Kulick 2005:76). Han fortsätter sitt resonemang kring detta och menar att ingen form av dominans eller pengautbyte får vara inblandat i de sexuella relationerna enligt denna rådande diskurs.

Kulick menar att samhället vid ett avvikande från denna goda sexualitet upplever att de har en skyldighet att bemöta detta med sanktioner - lagstiftningen kan utifrån detta ses som en normerande sanktion för att motverka just köp av sexuella tjänster. Kulick talar i och med denna lagstiftning om en patologisering av de som köper sex - i och med ”sexköparnas” brott mot den rådande jämställdhetsideologin i det svenska samhället. Kulick menar att för ens sexualitet, samt sexuella handlingar, ska ses som socialt och politiskt accepterat så måste den vara synonym med ”den goda sexualiteten”, vilket i sin tur utesluter möjligheten att objektifiera, manipulera och köpa” varandra (Kulick 2005:95). Han menar vidare att dessa aktiviteter – objektifiering, manipulation samt köp av en annan – utifrån jämställdhetsdiskursen ses som typiskt manliga. Ett centralt budskap blir således att den manliga sexualiteten är det som ses måste förändras och bli mer som kvinnlig sexualitet – vilket man utifrån denna diskurs ser som synonymt med en strävan efter det som innefattar ”den goda sexualiteten” – dvs. genuin närhet mellan två människor.

3.3. Diskurs och diskursanalys

Winther-Jørgensen och Phillips definierar begreppet diskurs som ”ett bestämt sätt att tala om och förstå världen”(2000:7). Diskurserna kan ses som en representation av det ”sanna”, alltså det vi uppfattar som verklighet. Denna ”sanning” utesluter automatiskt andra ”sanningar”. Diskurserna styr alltså vem som får tala och vad som får talas om, vilket resulterar i vilka som inte får komma till tals samt vad som inte får talas om. Denna diskursiva framställning av

verkligheten och kunskap om verkligheten som någonting ensidigt är problematiskt då andra diskurser och ”sanningar” av denna verklighet således alltid kommer att marginaliseras och uteslutas. Vidare påverkas diskurser av i vilken kulturell och historisk kontext som dessa skapas i vilket innebär att användandet av ett diskursbegrepp kan skifta i betydelse beroende på vilken social, kulturell samt historisk kontext samt inom vilket användningsområde denna diskurs används.

Vi kommer i vår analys inspireras av en deskriptiv diskursanalys i den foucaultska traditionen (Brinkmann & Kvale 2009). Foucault (2008) menar att diskursen finns lika mycket i attityder, beteendemönster, rumsliga dispositioner och i det som inte sägs som i det som uttalas och genom sättet att tala om något (ibid). Foucault följer en generell socialkonstruktivistisk utgångspunkt då han menar att kunskap och en ”sanning” inte bara är en avspeglning av verkligheten, utan denna ”sanning” är en diskursiv konstruktion och det finns olika kunskapsregimer som klargör vad som är falskt, avvikande, och vad som är sant, normalt (Winther-Jørgensen & Phillips 2000). Foucault menar vidare som att den inte bara är ett maktförhållande som tydliggörs av funktioner utan även är reproducerande och uttryckande, diskursen blir då en operator för förhållandet där emellan (Foucault 2008). Foucault syftar till att belysa en struktur i dessa olika kunskapsregimer. Utifrån Foucaults resonemang blir denna sexuella handling, att köpa sex, till någonting som måste ses i ljuset av de olika rådande diskurser som finns och som upprätthålls av kunskapsregimerna i ett samhälle. Foucault menar att sexuella handlingar, i vårt fall prostitution/köp av sexuella tjänster, blir klassificerat utifrån rådande diskurser som normalt eller avvikande beroende på hur man talar kring en sexualitet och vilka ”sanningar” det finns att förhålla sig till (Winther-Jørgensen & Phillips 2000).

3.4. Sammanfattning

Utifrån vårt teoretiska angreppssätt lyfts genom Queerperspektivet och dess begrepp de normativa föreställningarnas betydelse på dessa olika dimensioner upp och problematiseras med sexualiteten i fokus. Här lyfts den stigmatisering som medförs genom olika övergripande normer i samhället. Sexuella handlingar och kvinnlig och manlig sexualitet hamnar här i fokus och den ”goda sexualiteten” granskas utifrån lag och svensk moral och kritiseras för att leda till marginalisering (Ambjörnsson 2010; Kulick 2005).

Ur det diskursanalytiska perspektivet går att tyda betydelsen av hur olika diskurser skapas och omskapas och hur detta påverkar individer och varifrån de hämtar sin förståelse. Diskursanalysen visar även på ifall det går att urskilja ifall inre motsättningar råder i och mellan olika diskurser, samt ifall en ”sanning” är föränderlig beroende på individ och kontext (Winther-Jørgensen & Phillips 2000).

4. Metod

4.1. Vetenskapsteori och förförståelse

I ett postmodernt tänkande ses kunskap som en föreställning som är socialt konstruerad och centralt ligger förhandlingen om och tolkningen av den sociala världens mening. Kunskapen valideras genom praktiken och den lokala kontexten och ihop med den språkliga och sociala konstruktionen av en samhällelig verklighet hamnar i fokus (Brinkmann & Kvale 2009). Vår roll som forskare till denna studie blir därmed avgörande för dess utgång och vår förförståelse och tidigare kunskap är det som gett ämnet i studien sin utgångspunkt. Att förstå en diskussion och en text påverkas av forskarens förförståelse vilket Larsson (2005) menar kan beskrivas som ett kunskapande samtal. Vi har båda två hämtat tidigare kunskap och förförståelse ur feministiska och socialkonstruktivistiska teoribildningar. Ur ett konstruktivistiskt perspektiv har, som Thomassen (2007) beskriver, forskaren själv en aktiv roll i kunskapsproduktionen. Vi är medvetna om att vår förförståelse påverkar vår roll som forskare.

4.2. Val av metod

Kvalitativ metodval

Vi har valt att använda oss av en kvalitativ metod då vi anser att denna var bäst lämpad utifrån vårt ämnesval, vårt syfte och våra frågeställningar. En kvalitativ ansats passar då syftet med studien är att beskriva och förstå en annan persons upplevelser ur sitt naturliga helhetssammanhang och ger utrymme för avgränsningar (Larsson 2005) på ett sätt som vi upplever passa för vår studie. Larsson (2005) visar vidare på att kvalitativa metoder är ett lämpligt val då man vill undersöka vad personer har för attityder, värderingar, tankar och kunskaper kring ett visst fenomen. Vid kvalitativa metodval kan det i vissa fall behövas att avgränsa sig – exempelvis genom att lägga fokus på olika teman (ibid). Här tyckte vi att intervjuer skulle passa vår studie eftersom vårt syfte bygger på samtal och diskussion.

Ansatsstrategi

Vidare utgår vår studie från en abduktiv ansats vilket innebär att vi under forskningsprocessen pendlat mellan empiri och teori i förberedelser av studien, vår undersökning, studiens upplägg och vår analys (Larsson 2005). Vi har sett fördelen med att kunna arbeta abduktivt, det vill säga att vi kombinerat både induktiva och deduktiva strategier likt Larsson (2005) beskriver. Vi ansåg att denna ansats var bäst lämpad då vi inte visste vilken information våra informanter skulle ge oss under intervjutillfällena eftersom vi inte utgår ifrån någon förutbestämd tes. Detta då vi inte velat vara låsta på något sätt och flexibla i vårt

tolkande av materialet. På så vis har vi kunnat driva en mer empirinära strategi där vi låtit teori och begrepp växa fram under resans gång likt en induktiv strategi. Vi har också haft några fasta frågor i vilka vi kan se grundade ur en mer deduktiv strategi och därav motiveras valet av en abduktiv strategi i vår studie.

Fokusgrupper som datainsamlingsmetod

Vidare valde vi fokusgrupper som intervjumetod, då enskilda intervjuer passar bättre för att få en persons berättelse eller svar på specifika frågor, eftersom vi med fokusgrupper vill undersöka och belysa gemensamma attityder och sociala samspel. Intresse för studien ligger i vilken syn köpet av sexuella tjänster/prostitution som finns hos unga män. Därför vill vi primärt se på innehållet i diskussionerna och vad som sägs och inte hur innehållet gemensamt skapades.

Sveningsson, Lövheim och Bergquist (2007) menar att det är väsentligt att en fokusgrupp till viss del ska vara homogen och ha minst en gemensam nämnare; i vårt fall unga män i en viss ålderskategori. Detta motiveras utförligare under urval.

Internet som forskningsfält

Sveningsson et al. (2007) beskriver den globalisering som internet fört med sig har utvecklat en helt ny möjlighet för människor att skapa sociala nätverk med andra. Detta medför att det skapats ett helt nytt sätt att se och förstå omvärlden på. Internet beskrevs tidigt i historien som en "låtsasvärld" men idag uppmärksammas att likheterna med det vanliga livet är övervägande vad gäller exempelvis relationer, handel och så vidare. Här föddes ett helt nytt forskningsfält vilket i sin tur gett forskningen en möjlighet till att skapa en djupare förståelse i en komplex frågeställning (Sveningsson et al. 2007). Positiva aspekter vad gäller internet som forskningsfält är de minskade avstånden i tid och rum. Geografiska problem undviks och grupper som annars inte nås kan göras tillgängliga. Även integritet och upplevelsen av att det blir för närgånget kan undvikas och intervjuformen blir mindre asymmetrisk av sin natur (ibid). Dock kan dessa aspekter också hållas emot internet som forskningsplats, anonymiteten och "närheten" till intervjuplatsen kan också medföra ett stort bortfall samt andra problematiska situationer som allt från tekniska problem till oärliga deltagare. Icke-kommunikationen försvinner vilket bör beaktas i förhållande till studiens syfte (Sveningsson et al. 2007). Vårt syfte har, som vi tidigare nämnt, varit att se på vad som sägs om ett visst fenomen.

Fokusgrupper på internet

Vi diskuterade länge huruvida vi skulle använda oss av fokusgrupper ansikte mot ansikte då vi var medvetna om att studiens ämne kan uppfattas som känsligt att diskutera. Vi ansåg därför att ett genomförande av fokusgrupper via internet skulle vara ett bättre metodval. Fokusgrupper på internet, via chatt, är därmed ett bra alternativ vad gäller ämnen som är mindre socialt accepterade (Sveningsson et al. 2007) Forskning gällande fokusgrupper (Westlund 2003) har visat att eftersom

diskussionen sker via internet och man är anonym gentemot de man diskuterar med är möjligheten större att folk är villiga att delta till mer känsliga ämnen då detta ej sker ansikte mot ansikte. Sveningsson et al. (2007) beskriver att fokusgrupper på nätet har en möjlighet att minska hierarkiska strukturer som annars kan uppstå i fokusgrupper. Personer som annars kanske skulle suttit tysta har större möjlighet att göra sin röst hörd. I en av våra fokusgrupper märkte vi dock en tydlig dominans av några personer men då valde vi som moderator att fråga efter de andras åsikter. En nackdel med att använda fokusgrupper via chatt är att kravet på att kunna uttrycka sina tankar i skrift ökar samt att det kan upplevas som tidsödande (Sveningsson et al. 2007). Vi valde därför att rekrytera våra intervjupersoner via nätet för att någon internetvana skulle föreligga. Dock tyckte vi oss kunna se att vissa hade en bättre förmåga att uttrycka sig i skrift framförallt då via tempot och diskussionerna kunde ibland ligga i otakt i och med detta. Vi var därför noga med att invänta alla svar innan vi gick vidare till nästa fråga.

E-postsvar

När man använder sig av e-post som intervjumetod är det viktigt att inte använda för många frågor för att få mer uttömmande och reflekterande svar. Nackdelen med denna metod kan vara att det inte finns utrymme för följdfrågor om något skulle behöva förtydligas (Sveningsson et al. 2007). Några av våra intervjupersoner dök inte upp på gruppintervjuer men hörde av sig och ville hellre eller kunde tänka sig att svara via e-post. Vi skickade då samma intervjuguide som vi använde oss av vid gruppintervjuerna eftersom den innehöll ganska få frågor och några påståenden. Vi fick tillbaka svar från två stycken. Dessa svar var mer berättande och utförligare svar än de vi fick under fokusgruppsintervjuerna vilket kan förklaras genom de två skilda sätten att intervjua. Vi såg det dock som relevant att använda e-postsvaren, inspirerade av intervjutriangulering, eftersom vi ämnade se på vad informanterna sa om ämnet inte på vilket sätt de sa det eller i vilken form. Vidare menar Larsson att en triangulering av intervjumetod är väl användbart då man vill komplettera eller ytterligare förstärka trovärdigheten i ett material (Larsson 2005).

4.3. Litteratursökning

Då vårt syfte med vår uppsats var att undersöka unga mäns attityder och tankar om prostitution och sexuella tjänster var våra huvudsakliga sökord: ung*, attityd* och prostitution*. Till en början skedde vår litteratursökning genom ett flertal olika sökmotorer utifrån Göteborgs Universitets Biblioteks hemsida: www.ub.gu.se och de sökmotorer som vi ansåg vara bäst lämpade var Libris, Swepub samt Summon.

Då vår frågeställning kom att ändras under processens gång har vi dock fått komplettera vår tidigare forskning med annan forskning samt ny litteratur som varit mer användbar utifrån det nya angreppssättet. Vi valde i denna

kompletterande sökning att använda oss av sökorden: prostitution* attityd* adolescence* då vi sett att detta var ämnesord som används flitigt inom vårt område. Utifrån det forskningsläget som yttrade sig vid användandet av dessa sökord har vi även följt upp vilka referenser dessa forskare och författare återkommande använt sig av för att söka vidare. Vi fick utifrån denna metod en ytterligare översikt av kunskapsläget och kompletterade vårt redan utvalda material med ytterligare forskning som gjorde kopplingar till diskurs. En del av vårt hämtade material har vi dock erhållit utifrån vår handledares inblick i ämnet och förslag till litteratur och relevant forskning.

Backman (2008) lyfter upp en problematik med detta moment i metodprocessen då han menar att genom dessa sökningar kan man som forskare riskera att man anammar vissa meningar eller ”sanningar” av det fenomen man ämnar studera. Här vill vi lyfta upp vår egen medvetenhet om vår förförståelse om just detta ämne och genom att söka oss till olika förhållningssätt och sätt att se på detta fenomen har vi utökat vår förförståelse under processens gång. Vi läste noga in oss på ämnet genom denna sökning och följde den debatt där olika synsätt och perspektiv lyftes upp gällande vår fråga.

4.4. Urval

Vilken urvalsmetod man använder sig av i en studie är beroende av studiens syfte och hur mycket tid man har att disponera (Holme & Solvang 1997). Redan vid studiens början bestämde vi oss för att inrikta oss på män. Detta på grund av studiens ämne samt för att göra en avgränsning i ämnets omfång vilket enligt Larsson (2005) kan ses som betydelsefullt. Kreuger (1994) menar att erfarenheter av fokusgruppsmetod med unga människor har visat på att det är en fördel med könsseparerade grupper då ett fenomen ska diskuteras (ref i Billinger 2005:171). Vidare har vi i den tidigare forskning vi tagit del av kunnat utläsa att det förekommer skillnader mellan både kön och ålder gällande attityder kring vårt ämne som vi ämnat undersöka (Ungdomsstyrelsen 2003; Kuosmanen 2008)

Som urvalsgrupp valde till en början att se till män mellan 18-25 år med motiveringen att denna åldersgrupp ses som ”unga vuxna” vilken var den grupp vi ville nå ut till. Denna kom att expanderas under processens gång då vi fick ett flertal e-postsvar från personer som var över 25 år och hade en önskan om att medverka i vår studie. Efter att ha studerat olika forskningsrapporter och motiveringar till ålderskategorier ansåg vi att 18-29 år var en lämplig expansion.

Då vi har valt att använda oss av internet för att söka efter intervjupersoner till vår uppsats ser insamlingen av urvalet lite annorlunda ut. Sveningsson et al. (2007) tar upp problematiken med att söka sina informanter på internet, då man inte på samma sätt kan hitta och kontakta människor ur olika populationer i och med

intervjupersonernas anonymitet och därav inte kunna utröna andra betydande faktorer ifall syftet är att urvalet ska ses som överförbart.

Vårt urval är inte tänkt att representera alla unga män mellan 18-29 år utan är ett slumpmässigt urval samt öppet ansökt av män från denna ålderskategori. Vi vill vara tydliga med att detta även inte heller har varit vår avsikt med urvalet. Det vi velat skönja har varit vad det finns för olika perspektiv inom denna urvalsgrupp och hur man kan tolka dessa utifrån ett flertal diskurser som finns. Därmed är frågan om representerbarhet inte relevant i och med vårt syfte.

4.5. Genomförande

Rekrytering av intervjupersoner

Då vi valt att använda oss av en internetbaserad metod i form av fokusgruppsintervjuer på nätet valde vi att ta kontakt med några allmänna ungdomsforum där ungdomar fritt kunde diskutera samhällsfrågor. Vi använde oss av sökningsverktyget www.google.com, och valde sökorden ungdomar och forum. Genom denna sökning fann vi forumsidorna Ungdomar.se samt Fryshuset.com. Som ett första steg i vår rekrytering av intervjupersoner använde vi oss således av ett slumpmässigt urval genom en öppen annonsering på dessa två ungdomssajter. Här kontaktade vi varje forums respektive administratör för att be om deras godkännande för ett inlägg med vår studies syfte. Administratörerna fick ta del av annonsen och lade sedan upp den på respektive forum. På Ungdomar.se hamnade den som ett forumsinlägg med möjlighet att diskutera under (se bilaga 1). På Fryshuset.se lades den ut som en annons på första sidan på deras hemsida (se bilaga 2) samt som ett inlägg på deras facebook-sida. Som ett andra, och parallellt, steg i vår rekrytering har vi använt oss av den så kallade snöbollseffekten genom en egenskapad evangemangssida på internetsidan Facebook.com. Detta genom att vi satte upp ett allmänt informationsbrev på denna evangemangssida till av oss utvalda lämpliga kontaktpersoner (se bilaga 1). Vidare bad vi dessa kontaktpersoner att dela vidare vårt informationsbrev till personer som de kunde tänkas se som lämpliga för studien. Wibeck (2000) beskriver att snöbollsurval på detta vis kan resultera i fler deltagare. Totalt fick vi tag i 23 stycken deltagare via dessa två rekryteringssätt. 20 stycken ville delta i fokusgrupperna och två stycken ville delta via e-postsvar. Ytterligare en person tog självmant kontakt med oss en stund in i vår studieprocess via e-post för att ”säga sitt” om vårt ämne. Bortfall av olika förklaringar gjorde att vår slutgiltiga urvalsgrupp kom att bli 11 stycken som deltog via fokusgruppsintervjuer samt två som deltog via e-postsvar. Nackdelen med att rekrytera deltagare via öppen annons kan vara att personer med redan starka åsikter om ämnet eller tidigare erfarenheter av deltagande anmäler sig (Wibeck 2000). Detta var något vi kunde tyda hos vissa av våra intervjupersoner då vi tycktes ana förkunskaper samt tydlig inblick i ämnet utifrån deras citat. En annan nackdel var det nämnda bortfallet. Tidigt märkte vi att sanningshalten i det som flera forskare nämnt gällande fokusgruppsintervjuer – räkna med ett bortfall då du planerar in dina

intervjutillfällen och då du bjuder in intervjupersoner till dessa (Wibeck 2000; Westlund 2003) Första intervjutillfället hade vi bjudit in sex personer varav endast en person loggade in på vår msn-chatt. En förklaring till detta höga bortfall kan ha varit den tid det tog mellan första kontakten med intervjupersonerna och till dess att det faktiska intervjutillfället infann sig. Detta märkte vi vid ett tillfälle av då det var en intervjuperson som kontaktade oss via e-posten och frågade ”blir det något intervjutillfälle eller?”. Detta var något vi även märkte när vi lade upp vårt forumsinlägg på Ungdomar.se, att man redan då skulle ha haft ett datum och helst inom de närmaste dagarna, för att för många fanns intresset där och då men då det drog ut på tiden så utgår vi från att intresset svalnade då bortfallet var stort. Självklart är vi medvetna om att det kan finnas andra förklaringar till detta bortfall, men vi i efterhand att en snabbare gång från första kontakt till handling, intervju, hade minskat vårt bortfall.

Utformning av intervjuguide

Vi har i vår intervjuguide formulerat tre, för oss, relevanta teman som är kopplade till vår problemformulering (Brinkmann & Kvale 2009). Till varje temaområde har vi formulerat öppna underfrågor som inte är tänkta att ställas i någon bestämd ordning men som är tänkta att alla ställas i samtliga intervjuer. Vår intervjuguide kan likt en allmän intervjuguide (Brinkmann & Kvale 2009) ses som en slags ”checklista” med teman/frågor som gjort att vi känner att vi kunnat täcka in relevanta områden kopplat till vår problemformulering samt de frågeställningar vi önskat fått svar på. Vidare har vi likt det användandet av strukturerade frågor (ibid), vilket vi ser som en mer strukturerad intervjuguide, valt att markera när ett ämne/tema är färdigutömt genom att styra tillbaks diskussionen med ”Nu till nästa tema”. Eftersom vi både använder oss av en öppet samt strukturerat användande i vår intervjuguide kan man se denna intervjuguide som en vad Larsson (2005) skulle kalla för semistrukturerad intervjuguide.

Förberedelser inför intervjutillfället

I och med vårt val av metod skedde intervjuerna via MSN-Messenger. Innan intervjutillfället placerade vi in intervjupersoner till olika intervjutillfällen och skickade efter detta ett informationsmeddelande till samtliga via e-post (se bilaga 3). I detta informationsmeddelande fanns ett varsitt anonymt msn-id med ett lösenord till deltagarna vilket gjorde det behändigt för dem att logga in. Dessa hade vi kopplat till vår gemensamma e-postadress då en alternativ e-postadress måste kopplas till samtliga konton. I informationsmeddelandet fanns även information om vilken tid intervjun skulle ske, hur de skulle gå tillväga samt information om de etiska förhållningsprinciperna. Några timmar innan varje intervjutillfälle skickade vi även en ”påminnelse” om tid för intervjutillfället samt gav dem möjlighet att ställa eventuella frågor innan tillfället (se bilaga 4). Halkier (2008) beskriver att det rent tekniskt sett är mer invecklat att arrangera fokusgrupper på internet vilket vi även blev varse. Förberedelser samt det

förarbete som krävdes innan intervjutillfällena tog mycket tid. Allt ifrån skapandet av msn-id, strul med inlogg samt att tekniken skulle säkerställas var faktorer som krävdes noga genomgång innan det egentliga tillfället. För att säkerställa att materialet sparades ner på det sätt vi önskade samt att inloggningen till en och samma grupp skulle vara möjligt genomförde vi innan första intervjutillfället en provintervju tillsammans med en närstående. Vidare lät vi tre personer från vårt kontaktnät som inte var insatta i ämnet läsa igenom frågorna för att säkerställa att de lät begripliga och att det inte var några oklarheter.

Genomförande av intervjuer

Vi genomförde tre fokusgruppsintervjuer under en tvåveckorsperiod. Likt Wibeck (2000) menar ansåg vi att dessa tre fokusgruppsintervjuer, trots att vi hoppats på fler, räckte som empiriunderlag för vår studie. Till de första två intervjutillfällena hade vi bjudit in sex intervjupersoner då Wibeck (2000) menar att man får räkna vid ett visst bortfall och vi hade som önskan att ha mellan 3-5 personer till varje tillfälle. Vid första intervjutillfället märkte vi av denna bortfallsverkan då det endast var en intervjuperson som loggade in, och vi valde då att ställa in intervjun. Vi valde att efter vardera intervjutillfälle e-posta dem som inte varit närvarande med en förfrågan om de kunde delta vid senare intervjutillfällen. Till det tredje intervjutillfället bjöd vi således in 10 intervjupersoner, varav fem stycken medverkade vid intervjun. Varje intervjutillfälle pågick mellan 1-1,5 timme.

Samtliga fokusgruppsintervjuer genomfördes på samma sätt via MSN-Messenger. Vi hade lagt till samtliga av anonyma kontona till vår msn-adress och när de loggade in så la vi till dessa till en gemensam gruppdiskussion där vi hälsade dem välkomna. Likt Wibeck (2000) rekommenderar var vi även här tydliga med forskningsetiska aspekter samt relevant information. Vi hade i förväg förberett ett kort informativt meddelande som samtliga fokusgruppsintervjupersoner fick i början av intervjusektionen (se bilaga 5). I detta korta meddelande informerade vi i korthet om de forskningsetiska aspekterna, syftet med vår studie samt tillvägagångssätt under intervjun.

Som moderator höll vi i enlighet med det Billinger (2005) rekommenderar en passiv roll – vilket vi även i detta första meddelande var klara med att tydliggöra.

Vår utformade intervjuguide användes som mall under intervjuernas gång och följde de tre stora teman som vi delat upp vår intervjuguide utefter: Individens val/Samhällets ansvar, Skillnad IRL/Internet samt skillnad Sverige/Utomlands. Vi var noga med att ställa samma frågor till samtliga fokusgruppsintervjuer utifrån de olika teman, dock ställdes frågorna under teman inte i samma ordning utan anpassades utefter diskussionen som fördes. Som Billinger (2005) beskriver kan fokusgruppsintervjuer ibland ”stanna av” och hon menar att det då är viktigt att vänta in intervjupersonerna. I de fall detta skedde hade vi förberett olika påståenden som kunde kopplas till de olika temana som användes för att sätta diskussionen i rullning och detta visade sig vara givande.

Under intervjuernas gång höll vi som sagt en passiv roll, det var i undantagsfall vi gick in och la in småkommentarer. Detta för att vi kände att vi ville undvika värderingar i våra kommentarer utan hålla oss så neutrala som möjligt. Ett ”aha, jag förstår” eller ett ”mmm” på fel ställe kan enligt oss missuppfattas som partiskt med den värdering som en specifik intervjuperson nämner. Att ge likvärdig respons till samtliga intervjupersoner fanns det inte möjlighet eller utrymme för. Vi valde därmed endast att fokusera på att ställa frågor och följdfrågor, samt informera när övergång till nästa tema skedde. Nackdelen med denna passiva roll var att man i efterarbetet av sitt insamlade material ibland önskat att man kunde frågat om ett förtydligande, ett ”förstår jag dig rätt nu”, vilket har påverkat i viss mån tillförlitligheten då vi fått tolka intervjupersonernas resonemang utifrån diskussionen.

Vid slutet av varje intervju sektion hade vi några avslutande frågor om hur de tyckte intervjun hade gått, om de hade något att tillägga samt vad de tyckte om detta sätt att bli intervjuade. Några intervjupersoner lyfte fram vikten av anonymitet, vilket Wibeck (2000) likt våra intervjupersoner menade möjliggjorde att de kunde vara mer öppna och ärliga gällande detta ämne. Vi märkte även här att det ibland fanns saker som någon av intervjupersonerna velat förtydliga som de kanske inte fått uttryckt eller inte uttryckt som de ville i gruppdiskussionerna. En nackdel som lyftes upp var även mängden av text man kunde skriva in utifrån MSN. Detta kunde i vissa fall vara problematiskt då ett resonemang delades på mitten för att det varit ”för långt” och vi kan tänka oss att detta i vissa fall gjorde att intervjupersonerna blev ”avbrutna” i sitt egna resonemang stundtals då de var tvungna att förhålla sig till denna ordgräns. Här lyfte en av intervjupersonerna upp ”Skype” som ett alternativ för framtida metoanvändning.

4.6. Bearbetning av material

Eftersom vi hade våra fokusgruppsintervjuer via MSN Messenger kunde vi spara ner konversationerna på ett Word-dokument direkt efter intervjuernas slut. Vi gick sedan igenom dokumentet och det som sagts och skrev ner viktiga tankar till vår analys och tolkning. Metoden innebar att vi inte behövde göra någon ingen transkribering, vilket resulterade i att vi sparade in mycket av den tid som lagts på förarbetet. Vi valde som nämnt att läsa igenom materialet i direkt anslutning till avslutad intervju eftersom det gjorda att vi kom ihåg i vilken följd svaren kom. Vid genomgången av intervjumaterialet kunde vi stundtals uppfatta att vissa citat kunde vara svåra att uttyda och tolka. För att underlätta förståelsen för intervjupersonernas citat använde vi oss av de olika teman vi valt att använda oss av som analysverktyg för att se ur vilka diskurser de hämtade sina argument.

4.7. Analys och tolkning

Vi har med hjälp av ett queerteoretiskt- och diskursanalytiskt perspektiv samt vår tidigare forskning att försöka söka svar på vår problemformulering samt våra

frågeställningar inspirerade av en diskursanalys. Queerperspektivet valde vi att använda oss av för att problematisera den norm som framförallt utifrån den som utifrån svensk lagstiftning, sexköpslagen, idag ses som rådande.

Med hjälp av vår tidigare forskning valde vi att analysera intervjupersonernas svar utifrån övergripande diskurser gällande köp av sexuella tjänster/prostitution samt förståelsediskurser, genom att använda oss av tidigare forskning som lyfter upp problematiken på en samhällsdimension såväl som en individuell dimension.

Att vi inspireras av diskurser i vår analys har fått oss reflektera kring huruvida de fem förståelsediskurser samt de tre övergripande diskurserna är det bästa analysverktyget att använda för att tolka vår empiri. Då vi varit intresserade av intervjupersonernas attityder, dvs. värderingar, förhållningssätt, till köp av sexuella tjänster fann vi det intressant att se ur vilka diskurser de hämtade sina argument och valde dessa diskurser att utgå ifrån. Är dessa diskurser då de enda diskurser man som individ kan hämta sina argument ifrån? Vi är självklart medvetna om att det finns fler diskurser som man skulle kunna se att dessa intervjupersoner förhåller sig till, men vi känner att vi genom att använda oss av en bredd av diskurser gällande köp av sexuella tjänster som både står emot varandra, samt kompletterar varandra, har gett utrymme för en relevant tolkning och förståelse.

Resultatredovisning

I vår analys kommer vi att inspireras av Eesperes (2007) förståelseramar av köp av sexuella tjänster för att på en individnivå förstå ur vilka av diskurser som våra intervjupersoner hämtar sina argument, dessa kallar vi förståelsediskurser. Vi kommer att redovisa vår empiri utifrån fyra olika teman som baseras på de förståelsediskurser vi har inspirerats av i vår analys. Vi har valt att sammanfatta de diskurser vi valt att använda oss kort innan analysen och hur vi valt att tolka dessa diskurser utifrån vår empiri. Vidare kommer vi att använda oss av Westerstrands modell, det tredelade fältet, vilket inkluderar tre övergripande diskurser som vi valt att nämna som: acceptansdiskurs, motståndsdiskurs samt kontextdiskurs för att förstå vår empiri ur ett samhälleligt perspektiv samt annan tidigare forskning och vår teoretiska begreppsval. Vi kommer att redovisa vår empiri genom att använda oss av utvalda citat hämtade ur fokusgruppsintervjuerna samt de e-postsvar vi baserar vår studie på. Med dessa citat vill vi ge läsaren en klar bild av innehållet i våra intervjuer samt i vilken kontext dessa citat är tagna utifrån och ge en klar koppling till de diskurser vi valt att använda oss av (Brinkmann & Kvale 2009). Brinkmann och Kvale menar vidare att citat bör vara kortfattade, men då vi anser att det är av stor vikt att citaten bör ses i sitt sammanhang samt ges möjlighet till förståelse av tolkning av citaten har vi valt att citera fullständiga diskussionstrådar för att ge en klar och tydlig överblick över citatens betydelse. Vidare kommer vi att använda oss av citat i dess rena form, det vill säga att vi valt att inte gå in och ändra några av intervjupersonernas citat.

Även i de fall där det förekommer uppenbara stavfel, vilket kan ses som en naturlig del i en chatt.

4.8. Kvalitetskriterier

Reliabilitet

Brinkmann och Kvale (2009) beskriver en studies reliabilitet utifrån resultatens konsistens och tillförlitlighet. Viktigt gällande en studies konsistens är ifall resultatet är någonting som andra forskare kan komma fram till vid andra tidpunkter (ibid). Detta har inte varit vårt syfte med vår studie, utan vi har intresserat oss för dessa specifika intervjupersoners syn på vårt ämne. Vi är väl medvetna om att denna syn är föränderlig beroende på grupp av människor man intervjuar, speciella gruppkonstellationer och så vidare. Gällande reliabiliteten har vi därför lagt fokus på att utförandet har varit detsamma under samtliga intervjutillfällen, vilket det har varit. Vi har utgått utifrån en intervjuguide där teman och frågor därunder varit detsamma, men där vi anpassat frågorna efter diskussion. För att öka tillförlitligheten i våra intervjupersoners svar har vi vid vissa tillfällen under intervjun ställt ”ledande” frågor för att verifiera ett resonemang kring en fråga. Detta menar Brinkmann och Kvale (2009) i vissa fall kan öka en studies reliabilitet ifall dessa ställs på rätt sätt. Eftersom vi i och med vår inspiration av diskursanalysen anammat ett postmodernt perspektiv ser vi intervjun som ett samtal där kunskap konstrueras i och genom ett mellanmänniskt förhållande mellan intervjupersonerna och oss som intervjuare, och där båda parter har en lika stor bidragande roll till konstruktionen av kunskap (Brinkmann & Kvale 2009). Utifrån detta perspektiv lägger vi inte vikt vid graden av ”ledande” frågor – utan istället vart dessa frågor leder, huruvida de kommer att leda till ny och värdefull kunskap (ibid). Ett av våra påståenden kan ses som en ”ledande” fråga – då vi valde att klistra in detta påstående för att se ifall vi förstod intervjupersonernas resonemang rätt när de diskuterade att det var lagen i det land man besökte som gällde. Påståendet vi klistrade in då var ”Man ska ta seden dit man kommer”. Efter detta fick vi en tydligare bild av intervjupersonernas förhållningssätt utifrån den diskussion som följde. En nackdel med vårt metodval och graden av reliabilitet kan vi se ha varit bristen av just detta utrymme för förtydligande uppföljningsfrågor samt tolkningsfrågor likt påståendet ovan. Vi valde vid ett specifikt tillfälle att ställa en sådan fråga ”vad menar du med dubbelmoral?”, men märkte att denna fråga ej togs upp av intervjupersonen i och med formen av intervjun som diskussion. Detta anser vi även skulle stannat av diskussionen ifall frågor av detta slag skulle ha införlivats i diskussionerna av oss som moderatorer då vi varit intresserade av vad de säger och hur de diskuterar kring dessa ämnen med varandra.

Validitet

Validitet, menar Brinkmann och Kvale (2009), uppnås genom att man visar att man undersöker vad man påstås undersöka. De menar vidare att en studies validering vilar på forskarens förmåga att ständigt ifrågasätta, kontrollera samt

teoretiskt tolka resultaten. Brinkmann och Kvale (2009) gör här en åtskillnad av validering av slutprodukt och en validering som är ständigt förekommande under hela forskningsprocessen. Betydelsen av intervjufrågornas utformning är stor när det gäller validitetskriterierna enligt Larsson (2005). Är de formulerade så att ”fångar in” vad de är menat att fånga in? Vårt syfte var att erhålla insikt om hur unga män förhåller sig/tänker om köp till sexuella tjänster utifrån diskurser som finns gällande köp av sexuella tjänster. Därmed hade vi utifrån tre olika teman delat in öppna frågor samt underfrågor som vi anser gett oss en klar bild av deras syn av ämnet och utifrån detta jämfört detta med det resonemang som förs utifrån de olika diskurserna vi valt att inspireras av och sett utifrån vilka diskurser våra intervjupersoner hämtar sina argument. Validiteten kan dock här problematiseras: vad är det som säger att dessa diskurser vi valt är ”sanning”? I och med ämnets komplexitet samt intervjupersonernas olika förhållningssätt/perspektiv anser vi att de diskurser vi valt att använda oss av bäst ”fångar in” vår empiri. Larsson (2005) lyfter här upp vikten av att alla viktiga data måste finnas med i resultatet. Det får således inte finnas delar av utskriftsdata som valts bort för att de skulle ge en förändrad bild av resultatet (ibid). Vi anser att vi genom vårt val av analysverktyg gett rättvisa till samtlig utskriftsdata och att det inte finns någon utskriftsdata som valts bort på grund av vårt val av diskurser, snarare tvärtom.

4.9. Etiska överväganden

Vi har från början av studiens gång reflekterat kring flera olika etiska och moraliska aspekter. Brinkmann och Kvale (2009) beskriver en uppdelning av etiska överväganden i två delar. Den första handlar främst om hur intervjupersonerna tydligt ska informeras om villkoren med deltagandet i studien, att det är frivilligt och att man är anonym etcetera. Den andra delen handlar om hur man därefter använder sitt insamlade material.

Vi har under studiens gång förhållit oss till Vetenskapsrådets (Sveningsson et al, 2007) rekommendationer och riktlinjer vad gäller individskyddskravet och dess tillhörande fyra etiska riktlinjerna: Informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet.

Vi har här informerat våra intervjupersoner om vårt övergripande syfte med studien och hur deltagande kommer att se ut. Här har vi varit tydliga med att ta upp att deltagandet är frivilligt och att de när som helst kan avbryta sin medverkan. Detta förmedlades det redan om i våra annonser där vi sökte intervjupersoner. När intervjupersonerna meddelade sitt deltagande informerade vi återigen om detta samt när fokusgruppsintervjuerna startade. Vi hade en intervjuperson som faktiskt valde att avbryta under chatten. Detta tycker vi är ett bra exempel på det som annars kan vara problematiskt vad gäller samtyckeskravet. Det kan ses som mycket lättare att faktiskt avbryta sitt deltagande om detta känns nödvändigt då intervjun sker via nätet.

Konfidentialitet handlar i stort om att deltagarnas identiteter inte kommer avslöjas (Sveningsson et al, 2007). I vårt fall erbjöd vi alla deltagare ett anonymt msn-id som vi ordnade åt dem samt att vi skickade ett tydligt manual på hur detta skulle ske (se bilaga 3). Både för att de skulle vara anonyma inför varandra samt för att de skulle vara avidentifierade i vårt transkriberade material. Vissa av våra deltagare valde dock att använda sin privata msn-id under själva fokusgruppsintervjun. Vi har då i vårt resultat och vår analys avkodat dessa med nya anonyma namn. Alla de adresser samt kontaktuppgifter som vi har till deltagarna har även de avidentifierats och förvarats i låsta dokument som exempelvis vårt gemensamma e-postkonto. En intervjuperson tog kontakt med oss efter genomförd fokusgruppsintervju och berättade att han trott att han varit anonym fast han använde sitt privata msn-id. Detta är ett bra exempel på hur vana för själva intervjuplatsen på internet, i detta fall msn-chatt, är övervägande viktig trots tydlig information om hur ett anonymt msn-id skulle inskaffas. Intervjupersonen valde dock att fortsätta vara med i vår studie, eftersom vi senare avkodar alla som använt privat msn-id.

Vad kan studien innebära för deltagarna? Väger nyttan av forskningen tyngre än vissa kompliciteter vad gäller intervjuerna. Forskningen är viktig för samhälle och individ ur flera aspekter och detta bör beaktas under studiens gång (Sveningsson et al. 2007). Vi har här varit noga med att meddela att intervjupersonerna gärna får kontakta oss och vår handledare i fall de dyker upp frågor efter intervjuerna.

En annan viktig reflektion som vi haft med oss under tiden har varit att internet som intervjuplats har medfört många ytterligare aspekter på ett etiskt förhållningssätt. Sveningsson et al. (2007) beskriver det som att det inte finns några tydliga sett att faktiskt veta vem det är vi som forskare har att göra med på internet. Framförallt då med utgångspunkt i hur personens liv ser ut i övrigt exempelvis komplicerade livssituationer. Det uppstår härmed en svårighet i att som forskare verkligen kunna veta intervjupersonens egentliga ålder eller livssituation (ibid). För att delvis möta denna problematik valde vi därför att rikta in oss på en grupp som skulle vara över 18 år. Detta då vi dels tyckte det kändes bra ur nyss nämnda svårigheter men också för att vara tydliga i våra etiska överväganden i och med ämnets känslighet.

4.10. Metoddiskussion

Brinkmann och Kvale (2009) menar att kunskap i den postmoderna forskningen beskrivs som en social konstruktion av verkligheten och att det är via dialog som våra sanningar skapas. Det samspel som sker mellan oss som forskare och produktionen av vår kunskap genom vår studie har varit grunden för hela vår process. Vår studie är på så vis vår konstruktion av verkligheten och på så vis vår sanning. Hade uppsatsen skrivits av någon annan eller under en annan tid hade den inte blivit den samma. När vi valde vårt problemområde förstod vi direkt att

ämnets känslighet skulle kräva en del metodologiska reflektioner och etiska överväganden vilket vi upplevt svårt men bärande. Brinkmann och Kvale (2009) beskriver det som motiverat oss i vår process där kunskapsproduktionen i kombination med perspektivistisk syn på verkligheten möjligen kan föda användbar kunskap. Syftet med vår studie var att studera hur några unga män reflekterar kring köp av sexuell(a) tjänster samt till vilka eventuella diskurser om prostitution som dessa reflektioner kan tänkas anknyta till. Det föll oss därför lätt att inspireras av diskursanalysen för att processa vår empiri. Vi har under hela vår uppsatsprocess fått nya reflektioner och tankar kring vad man eventuellt skulle kunna ha gjort på ett annat sätt samt vad eventuella konsekvenser av metodval kan vara och hur detta kan uttrycka sig.

5. Resultat och analys

Vårt resultat och vår analys har betoning på *fri(villig)het* och *ansvar* utifrån individ- och samhällsnivå, utifrån vad som ses som *motiv* till köp av sexuella tjänster samt hur olika *kontexter* går att finna i de olika förståelsediskurserna.

Vi har delat in vår analys och vårt resultat i fyra teman som vi hämtat med inspiration från Katri Eesperes (2007) förståelseramar och dessa har vi valt att kalla för förståelsediskurser. Dessa förståelsediskurser presenteras även som övergripande teman i kapitlet och under varje tema presenteras, utifrån en specifik förståelseram, vårt resultat och vår analys i förhållande till intervjupersonernas resonemang. Samtliga förståelsediskurserna har presenterats i vårt kapitel för tidigare forskning och utifrån individnivå kommer de nu att användas som ett försök till att förstå varifrån våra intervjupersoner kan tänkas hämta sina föreställningar kring köp av sexuella tjänster för att på så vis också belysa ämnets komplexitet. Dessa förståelsediskurser används inte för att utesluta varandra utan för att komplettera varandra beroende på kontext och perspektiv. Vidare kommer vi att använda oss av Westerstrands modell, det tredelade fältet, vilket inkluderar tre övergripande diskurser som vi valt att nämna som: acceptansdiskurs, motståndsdiskurs samt kontextdiskurs för att sätta dessa förståelsediskurser i ett samhälleligt perspektiv. Vi kommer använda Queerperspektivet och vår tidigare forskning för att vidare analysera de föreställningar och reflektioner som kommer fram i vår empiri.

Fokusgruppsintervjuerna presenteras med flera sammanhängande citat efter hur de sett ut i chatten vilket betyder att de ska läsas som en diskussion om inget annat presenteras². Bokstäverna framför visar från vilken fokusgrupp de tillhör vilket är A, B eller C. E-postsvaren visas med bokstaven D framför för att urskilja dessa. Vissa citat är blandade från de olika fokusgrupperna i det fall vi vill belysa vissa specifika ämnen som samtliga fokusgrupper berört.

5.1 Sexköpet som ekonomisk verksamhet

I denna diskurs ses prostitution som en ekonomisk verksamhet där utbytet av varor och tjänster är kopplat till en pengatransaktion. Sexsäljare ses som arbetare och sexköpare definieras som kunder.

Legitimering mot stigmatisering?

² Samtliga citat är hämtade ur MSN-chatt och presenteras så som de uppkommer i chatten.

Intervjuperson D1:

Vad två vuxna människor frivilligt gör med sina kroppar är upp till dem själva, precis som under alla andra former av lönearbete.

När vi frågade en av fokusgrupperna om de tyckte att köp av sexuella tjänster var samhällets eller individens ansvar handlade diskussionen ganska snart om försäljningen och köpet som ett led i en ekonomisk verksamhet/företag.

Intervjuperson A2 säger:

privat angelägenhet. det är inte samhällets ansvar att reglera en hel massa andra typer av jobb och dyl, så ser inte varför prostitution skulle vara annorlunda. det är inte heller något som någonsin kommer att stoppas oavsett lagstiftning

Intervjuperson A3 säger:

Jag tycker att det är en privat angelägenhet, hur skall samhället reglera detta? Och jag tror inte att de kommer att lyckas även om de skulle försöka.

Intervjuperson A2 säger:

vad som DÄREMOT ska stoppas är ju människohandeln som kan vara kopplad till prostitution, men det är ju en helt annan diskussion

Intervjuperson A3 säger:

Yes det håller jag med om

Intervjuperson A4 säger:

jag anser att försäljning av tjänster bör regleras lika och givetvis regleras lika. att köpa andra typer av fysiska tjänster så som massage och liknande är givetvis reglerat genom en rad lagstiftningar, skattemässigt, arbetsmiljömässigt osv. att helt förbjuda vissa typer av tjänster i de fall de endast berör de frivilliga inblandande tycker jag inte är samhällets ansvar

Intervjuperson A1 säger:

teorin en privat angelägenhet men då systemet med prostitution funkar så för jävligt så är det ett samhälls ansvar i praktiken

Intervjuperson A5 säger:

jag tycker att det är en privat angelägenhet så länge den som den som säljer sex gör det av egen fri vilja (dvs ingen trafficking)

Intervjuperson A2 säger:

självkärl ska det drivas som vilket annat företag som helst, men då måste det ju bli lagligt först. även horor ska få ha pension

Ovan presenteras ett exempel på hur diskursen om sexförsäljning som ett arbete kopplas ihop med olika regleringar precis som vilket företag/ekonomisk verksamhet som helst. Synen på sexsäljare som arbetande försäljare förvandlar automatiskt sexköparen till en konsument. I diskursen beskrivs även om hur detta i så fall kan regleras via olika regler och även genom att staten tar ut skatt och betala ut pension. I Rubins (i Ambjörnsson 2010) sexuella värdehierarki står köp av sexuella tjänster långt ner i hierarkin. Här menar Kulick (2005) att i Sverige, där den så kallade "svenska nationella sexualiteten" råder, är att betala för sexuella tjänster något avvikande och alltså inte önskvärt enligt normen. Genom

de resonemang våra intervjupersoner ger verkar det inte vara avvikande att betala för sex, utan köpet beskrivs snarare som en fråga om att organisera en tjänsteverksamhet på rätt sätt. Vi kan här se det som att intervjupersonerna ser på sexsäljarna som aktiva subjekt och att de, på samma vis som Dodillet (2009) beskriver via autonomiprincipen, menar att själva organiserandet av försäljningen av sexuella tjänster bidrar till att dessa medborgare synliggörs att kunna göra medvetna val som staten måste hålla sig neutrala till.

De normativa föreställningar kring betalning och sex som befästs av den svenska sexköpslagen omöjliggör ett accepterande av avvikande sexuella handlingar kopplat till pengar på så vis som Kulick (2005) beskriver tyds i svaren nedan:

Intervjuperson A2 säger:

svartarbete är inte bra på något sätt i vårt samhälle. och det är en industri som drar in en hel del pengar, låt de gå i i samhällets kugghjul och låt horor och torskar gå ifrån det hela med värdigheten i behåll för att det är allmänt accepterat att köpa oavsett vad lagen

Intervjuperson A4 säger:

jag håller med intervjutre, sluta stigmatisera det så mkt och släpp in sexförsäljning i samhället som ett ritkigt jobb så blir situationen för både sexsäljare och sexköpare bättre

I denna beskrivning skulle då en legitimering leda till mindre stigmatisering vilket hade förändrat läget för de som befinner sig i denna situation. Den ”psykiskt sjuka” förvandlas till en medveten konsument som självklart har ett ansvar när denne konsumerar. Intervjupersonen nedan betonar att den som säljer inte ska uppfattas som en vara utan som en förmedlare av en tjänst.

Intervjuperson A4 säger:

på samma sätt som man har ett ansvar när man köper en ny bilstereo på blocket (nu jämför jag inte en kvinnas kropp med en bilstereo så missförstå mig inte), där man har ett ansvar att kolla upp det lite extra noga om den säljs till ett orimligt lågt pris/andra faktorer verkar skumma osv.

Enligt ovanstående citat kan tolkas att inte bara säljaren ska förses med rättigheter utan köparen ska tilldelas skyldigheter som denne ska vara medveten om. I ett av våra e-postsvar beskriver intervjupersonen hur denne kan acceptera en form av statlig laglig bordell som ger säljaren rättigheter och köparen skyldigheter. Det går att tolka det som att intervjupersonen, likt normaliseringsförespråkare, menar att det är viktigare att stärka både reglering av dessa bordeller men även annan lagstiftning för att motverka en eventuell utsatthet.

Intervjuperson D2:

Jag är emot fri marknad av sex att det ska vara socialt accepterat att be vem som helst om att köpa sex då det faktiskt diskriminerar människorespekten men om detta handskas på något likt en laglig bordell t.ex kalla det sexuella folkhälsoinstitut som både granskar köparen och den anställda vid varje köp och jobbansökan samt ger rätt till säljaren att neka en kund. På så sätt hindrar olagliga och kriminella akter hända.

Frivillighetsaspekten

Likt normaliseringsförespråkarna menar, går det att tyda att intervjupersonerna

syftar till att den svenska sexköpslagen bidragit till en stigmatisering av personer som berörs av prostitution. Men här går att utröna att intervjupersonerna även hämtar sina tankar från den kontextuella diskursen. Flera nämner under de olika fokusgruppsintervjuerna samt e-postsvaren betydelsen av frivillighet. De talar om hur olika regler bör gälla frivillig kontra icke-frivillig försäljning av sexuella tjänster. Där individens fria val lyfts som en tydlig preferens för den frivilliga prostitutionen, och tvångsaspekter i den icke-frivilliga prostitutionen. Här går att se att autonomiprincipen ihop med frivillighet är typiska argument för normaliseringsdiskursen eller att det ena i alla fall föder det andra. Intressant är att våra informanter belyser denna skillnad i samtliga av våra fokusgruppsintervjuer, samt i e-postsvaren. Om personen som säljer sex gör det frivilligt och att det sker utan tvång så ska samhället inte ska lagstifta mot denna typ av frivilliga prostitution. Vidare går att tolka att intervjupersonerna tycker att ifall man kan garantera en sådan frivillighet hos den som säljer den sexuella tjänsten, ser de inte är ett problem med att köp sexuella tjänster inom denna ram för frivillig prostitution. Bakomliggande faktorer ses då inte som det primära utan under vilka omständigheter själva köpet sker, alltså frivilligt kontra ofrivilligt. Detta styrker det resonemang som Kulick (2005) för om att det kanske inte bara är psykiskt sjuka som vill köpa sex av för att utöva makt över ett offer. Utan det kan också vara, som exempelvis Dodillet (2009) beskriver, kvinnor som aktiva subjekt som säljer sex frivilligt till helt vanliga män.

Intervjupersonerna här nedan lägger fokus på problematiken kring marknaden av sexuella tjänster:

Intervjuperson C1 säger:

Att legalisera vore fel väg att gå tror jag. Visst det förflyttas till finare miljöer som är även säkrare men man kan inte avhjälpa något med dubbelmoral. Vi tillåter det men vill sedan hjälpa människor ifrån det.

Intervjuperson C3 säger:

Lagen mot sexköp har ju faktiskt ändrat folk inställningar till köp av sexuella tjänster, frågan är vilka signaler vi skulle sända genom att legalisera igen

Intervjuperson C1 säger:

är det olagligt så kan samhället sätta in resurser. De som utnyttjas upptäcks lättare och den smutsigaste handeln försvinner.

Westerstrand (2008) menar att vi bör problematisera kring tanken om att se prostitution som ett frigörande av kvinnans sexualitet då det ses som en möjlig fortsättning på kvinnors sexuella tillgänglighet för mäns valfria reproduktion. Flera av intervjupersonerna uttrycker det som Westerstrand resonerar kring vad gäller normaliseringsdiskursens "faror". Att det som i prostitutionsdiskursen beskrivs som sexsäljande kvinnors rätt till sin egen kropp, autonomi och självbestämmande blir ett försvar för köparen i exempelvis traffickingfrågor. Komplexiteten i detta tydliggörs exempelvis i svaret nedan där intervjupersonerna menar precis tvärtemot de tidigare presenterade:

Intervjuperson D1:

Det är en ganska komplicerad fråga som egentligen kräver mycket mer utrymme, men kort sagt menar jag att det är en klassfråga. Är lönearbete i grunden frivilligt? Egentligen inte - alternativet är svält eller (om du har tur) bristfälliga skydd från välfärdsstaten. Är prostitution en extrem och utnyttjad form av lönearbete? Ja!

Dock uppfattas samtliga intervjupersoner ha gemensamt att de menar att moralen kring vad som är en god sexualitet är avgörande för hur köpet av sexuella tjänster uppfattas. Ovan går att tolkas som att handlingen är något avvikande och icke önskvärd, som bör bekämpas och denna moral kan ses utifrån detta resonemang som någonting som bestäms utifrån frivillighetsaspekten – är det frivilligt, moraliskt riktigt. Är det inte frivilligt och förknippat med tvång så är det inte moraliskt försvarbart.

5.2. Sexköpet som våld

Utifrån denna diskurs ses prostitution som någonting avvikande, någonting som bidrar till ett utnyttjande av andra människor och förhindrar en strävan efter jämlikhet och människors lika värde. Sexköpet är främst inte ett våld i dess fysiska bemärkelse utan snarare ett uttryck för övergrepp och könsmaktsordning och snarare en fråga om makt och ansvar.

Ansvarsfrågan

Många av intervjupersonernas resonemang framhåller ett ansvar som individ och medborgare utifrån lagens ställningstagande till denna sexuella handling.

Intervjupersonernas resonemang bygger på den diskurs som ser köp av sexuella tjänster som en kriminell handling vilket Westerstrand (2008) beskriver som den abolitionistiska hållningen. Dodillet (2009) lyfter även detta förhållningssätt då hon talar om kommunitarism då intervjupersonerna lyfter fram ett ansvar som medborgare.

När vi frågar intervjupersonerna om köp av sexuella tjänster handlar om individuellt val eller samhällsansvar diskuterar en av grupperna denna fråga på följande sätt:

Intervjuperson B3 säger:

Jag är av den åsikten att män/kvinnor säljer sex av olika anledningar. En del gör det av fri vilja medan andra gör det för att de mår dåligt, utnyttjas eller behöver pengar.. Därför anser jag att det är samhällets ansvar att skydda de som säljer sex och mår dåligt.

Intervjuperson B1 säger:

Det kommer alltid finnas men man måste göra sitt bästa för att motverka att folk utnyttjas och mår dåligt, trafficking och andra problem är relaterade till detta och därför borde staterna göra allt för att hjälpa de utsatta

ingen har prostitution som drömyrke skulle jag vilja påstå.

Intervjuperson B3 säger:

Väldigt få skulle jag säga.. håller helt med dig. Även om 9 av 10 gör det och mår bra så är det alltid den där sista 1/10 som drabbas..

Intervjuperson B2 säger:

jag håller med men i Tyskland ser man på ett annat sätt än vi i Sverige. istället för att det sker på hotellrum och skumma lokaler så sker det mer öppet där och de prostituerade har rätt till olika sorters skydd som A-kassa osv. Då kan minska risken att de hamnar i hallickars händer som i Sverige. inte för att försköna Tyskland men i alla fall

En kritik som lyfts är diskussionen om en avkriminalisering och legalisering som kan koppla till acceptansdiskursen. En av intervjupersonerna problematiserar denna tanke utifrån vad som skulle kunna ses som ett argument hämtat utifrån motståndsdiskursen:

Intervjuperson C1 säger:

Att legalisera vore fel väg att gå tror jag. Visst det förflyttas till finare miljöer som är även säkrare men man kan inte avhjälpa något med dubbelmoral. Vi tillåter det men vill sedan hjälpa människor ifrån det.

... är det olagligt så kan samhället sätta in resurser. De som utnyttjas upptäcks lättare och den smutsigaste handeln försvinner.

Sandell et al. (1996) lyfter upp vikten av en kriminalisering likt den vi har idag vilken de menar, likt intervjupersonen ovan, främjar samhällets möjlighet att "sätta in" resurser i förebyggande och motverkande syfte. Dock tyds en viss förståelse för acceptansdiskursens argument: att en förflyttning till andra miljöer som är "säkrare" kan ses som ett alternativ, men enligt honom är detta fel väg att gå och man kan tyda att motståndsdiskursen argument i denna fråga väger över.

Vi tolkar här att risken för att folk far illa väger över som argument till motståndsdiskursens fördel.

Intervjuperson D1:

Jag är fullt medveten om att det finns många prostituerade som faktiskt gillar det de gör och eftersträvar någon slags acceptans för yrket. Så länge människor tvingas till det så anser jag ändå att det ur ett samhälleligt perspektiv är värt att motverka hela branschen.

Ovanstående intervjuperson lyfter upp ambivalensen i frågan och dess övervägande faktor: den icke-frivilliga prostitution (den som innefattar tvång). Detta likt Westerstrands problematisering av normaliseringsförespråkarnas argument och knyter detta till traffickingfrågor likt intervjuperson ovan. Sandell et al. (1996) menar vidare att en legalisering inte skulle likt acceptansdiskursen förespråkar leder till en "säkrare" miljö för aktörerna samt att de som köper sex i maktutövande kan kännas "mättade" då det ses som legalt. Sandell et al. (1996) menar dock att det snarare får som resultat en större utsatthet samt större efterfrågan av sexuella tjänster då marknaden blir legal.

En av grupperna resonerade vidare på individens ansvar i frågan gällande köp av sexuella tjänster:

Intervjuperson B1 säger:

Den har ett oerhört ansvar, inte minst genom att den bidrar till något som faktiskt förstör liv, och att den omöjligt kan veta hur det går till
I grund och botten skulle jag dock vilja påstå att det handlar om makt, det finns en anledning till varför kvinnor köper mer sex när de får högre upp i hierarkin

Intervjuperson B2 säger:

Precis som Systembolaget och svenska spel förstör liv genom alkoholmissbruk och spelmissbruk

Intervjuperson B3 säger:

Självklart har man ett ansvar mot sig själv, den som prostituerar sig och samhället. Man köper något privat på en annans bekostnad. Eftersom köparen inte vet säljarens motiv så blir det ett utnyttjande. Sedan kan han föra vidare könssjukdomar till andra.

Intervjuperson B2 säger:

Ja jag tycker att det är ett stort ansvar av köparen

Intervjuperson B1 säger:

Skillnaden är att de förstör sina egna liv främst, om man köper sex bidrar man till tex treaffiking

Intervjuperson B3 säger:

Förstör personen verkligen sitt egna liv mest? Bara för att det finns en möjlighet att få en tjänst tillgodosedd så försvinner inte ansvaret. Lätt att bara tänka på sig själv.

Utifrån detta resonemang kan man tyda ett flertal argument som intervjupersonerna lyfter upp: att köp av sexuella tjänster är att bidra till något som förstör människors liv, att köpet handlar om ett maktutövande, att köp av sexuella tjänster inte enbart handlar om att få en tjänst tillgodosedd utan att den görs på en annan människas bekostnad. Samtliga av dessa argument menar Westerstrand förespråkas av den motståndsdiskurs som ser prostitution som institution.

I intervjuperson B3:s ovanstående citat kan vi urskilja att han framhåller relationen mellan köpare och säljare som asymmetrisk vilket medför ett utnyttjande av den som säljer den sexuella tjänsten. Utifrån ovanstående resonemang kan man skönja denna handling som någonting som har en skadepåverkan – både på en individ och samhällsnivå. Intervjupersonernas resonemang går således att koppla till de resonemang som lagstiftningen byggt sin grund. Utifrån den sexualmoraliskurs som enligt Kulick (2005) beskriver att sexköpslagen bygger på så skall en sexuell handling inte gå ut på att skada, trycka ner, ha makt eller att endast få utlopp för sin egen sexualitet.

En fråga om makt?

Är det vad som efterfrågas i det sexuella utbytet? Innebär köp av sexuella tjänster alltid någonting som har ett syfte att skada, trycka ner och ha makt över en annan människa, för att få utlopp för sin egen sexualitet? I denna diskurs går det att tyda gruppernas svar när de diskuterar vad de tror är anledningen till att köpa en sexuell tjänst. Här har vi valt att sammanställa utdrag ur de olika diskussionerna:

Intervjuperson B2 säger:

makt, trasigt familjeliv, dåligt själv förtroende samt några stackare som inte kan få tjejer på något annat sätt

Intervjuperson B1 säger:

Att man vill ha makt

Intervjuperson A4 säger:

det kan finnas alla möjliga olika. det kan vara att vilja slippa ytterligare förbindelser med personen,

en oförmåga att hitta någon som VILL ligga med en gratis för att man är ful/handikappad/socialt efter osv.

det kan handla om att vilja utföra sexuella fantasier som man inte skulle våga ta upp med sin fru eller sambo

det kan givetvis också bottna i att man vill förnedra kvinnan osv.

Intervjuperson B3 säger:

Män eller kvinnor köper nog sex av olika anledningen. En del gör det av lust, andra av att det känns spännande. En del vill nog känna sig mäktiga. Att ha kontroll över någon.

Intervjuperson A3 säger:

...Sedan finns det väl människor som inte vågar utföra vissa saker i hemmet och söker sig till "sexköp" där det kanske är mer fritt fram utan att någon får reda på det.

Utifrån ovanstående resonemang kan man tyda att makt är någonting som är återkommande i intervjupersonernas svar, dock oftast med andra sorters "förklaringar" och alternativ till varför köpare efterfrågar sex. Det handlar inte bara om ett maktutövande, utan det finns även andra förklaringar till varför som tycks ses som innefattande inom ramarna för acceptansdiskursen. Men handlar det om ett maktutövande eller tvång ser intervjupersonerna, likt Sandell et al. (1996), att man skall motverka denna "typ" av prostitution dvs. den ofrivilliga. Utifrån den sexuella värdehierarkin tycks motiv bakom (förnedring, maktutövande) stå lägre i kurs och ses som ett ställningstagande till motståndsdiskursen mer än själva köpet och efterfrågan av en sexuell tjänst. Likt Månssons (2006) och Westerstrands (2008) resonemang, att kvinnor "används" i prostitution för mäns sexuella tillfredsställelse och behov, tycks inte vara den förståelsediskurs varifrån intervjupersonerna argumenterar för ett motstånd. Det handlar snarare om att man bidrar till att människor far illa genom tvång via exempelvis trafficking och utsatta människor.

Då vi frågade om vad intervjupersonerna tyckte om den lagstiftning som fanns idag, där endast köparen kriminaliserades, resonerade en grupp på följande sätt:

Intervjuperson B2 säger:

Om det ska vara helt förbjudet med prostitution borde det också vara förbjudet att sälja tycker jag

Intervjuperson B3 säger:

Man menar att offret har lidit tillräckligt. Det är den svenska policyn och egentligen har de rätt. Man har nog tillräckligt med problem än att stå till svars inför lagen om man säljer sex.

Intervjuperson B2 säger:

Jag tycker det är helt riktigt, varför ska man bestraffa de som är de utsatta?

Intervjuperson B1 säger:

Då har vi olika synpunkter är... Jag tycker att man ska gå hela vägen och förbjuda från båda håll men sen kan straffen vara olika

Ovanstående resonemang visar en kluvenhet i förhållandet till prostitution i stort och aktörerna, dvs. köpare och säljare. Säljaren nämns som "offer" vilket är någonting som motståndsdiskursen fått kritik för i och med lagstiftning och sexualmoral, att detta leder till en stigmatisering av kvinnor som "offer" och inte "aktiva subjekt". Enligt Dodillet (2009) utgår det svenska resonemanget idag ifrån att vissa människor är svaga och inkapabla, dvs. "offer", att hantera sina liv vilket hon menar kan leda till diskriminering. Dodillet (2009) menar vidare att vi istället ska synliggöra maktstrukturer i samhället för att ge kvinnorna inom prostitutionen handlingsutrymme så ges de automatiskt en möjlighet att förändra sin situation. Är då kanske legalisering då ett alternativ för att få bort detta maktutövande, nedanstående intervjuperson problematiserar detta:

Intervjuperson B1 säger:

Frågan är om det stämmer till 100%, jag menar inte att det är en bra idé att legalisera men hur man än gör kommer folk fortfarande fara illa det viktigaste är att motverka att folk köper, helst genom att ge inblick i hur det egentligen ser ut, myten om den "horan" är alldeles för utbredd

Men kan sexsäljare vara lyckliga och frivilligt sälja sex som vissa av intervjupersonerna resonerar men andra menar ej är möjligt i samhällets maktstruktur. Den "lyckliga horan" blir framställd som en myt av en intervjuperson och under tidigare diskussioner har man menat att prostitution inte ses som något drömyrke. Myten, menar exempelvis Månsson (2006) finns för att köparna ska kunna rättfärdiga sina handlingar. Här menar ju dock, Kulick (2006) att "den lyckliga horan", beroende på offermentaliteten, aldrig fått utrymme att anslutas sig till den allmänna diskursen och på så vis aldrig kommit till tals.

5.3. Sexköpet som social konstruktion

Vad händer då om detta köp sker i en annan kontext (internet eller utomlands), om det inkluderar någonting annat än just fysisk beröring? Har tid och rum någon betydelse gällande en individs förhållningssätt till själva köpet av en sexuell tjänst – ser man på motiv och köpare/säljare på samma sätt?

Eventuella skillnader gällande förhållningssätt till köp av sexuella tjänster beroende på ifall det skedde i Sverige eller utomlands diskuterades i grupperna och via e-postsvaren, samt skillnader beroende på om det inkluderade fysisk beröring eller om köpet skedde via internet- det vill säga såkallad webcamsex.

Sexköp utomlands

På frågan om intervjupersonerna upplever att det finns en skillnad i att köpa sexuella tjänster utomlands resonerar en av våra grupper på följande sätt:

Intervjuperson B2:

Ja jag tycker att det är lika illa att köpa sex utomlands men man ska inte förbjuda svenska män att köpa sex utomlands eftersom jga av princip sak ser det som att landets lagar gäller

Intervjuperson B2:

Jag kan ju inte åka utomlands och göra saker som är lagligt i Sverige men olagligt i det aktuella landet. Det är landets lag som gäller även åt andra hållet

Intervjuperson B3:

Men du kan åka utomlands och köpa sex där det är lagligt.

Intervjuperson B2:

Precis Det är dit jag vill komma

Intervjuperson B1:

Men nu ser ju tvärt om nu förstår inte din poäng

Intervjuperson B3:

Jag menade inte att du ska åka men det är tillåtet

Intervjuperson B2:

Min poäng är att landets lag gäller även om det är moraliskt fel enligt vårt sätt att se det

Intervjuperson B3:

Du straffas inte enligt lagen om det är lagligt i det landet man besöker.

... Fel men lagligt kan man kort beskriva det.

En annan av grupperna diskuterade även denna åtskillnad gällande köp av sexuella tjänster utomlands:

Intervjuperson A2 säger:

men ja, tycker att det är samma grej i sverige egentligen, bara mer accepterat av de som bor i landet. dock kommer folk att se ner på dig på samma sätt om du berättar om det hela hemma

Intervjuperson A3 säger:

jag kommer fan inte på några bra

Intervjuperson A2 säger:

vill du köpa en hora och du är i utlandet där det är vanligt, så ja, varför inte? men var noga med hälsoaspekten som alltid när du har sex i utlandet

Intervjuperson A5 säger:

upp till var och en. man är ju inte tvungen att köpa sex om man åker utomlands bara för att det är lagligt där

Utifrån ovanstående resonemang kan man skönja olika diskurser som intervjupersonerna hämtar sina argument ifrån. Intervjuperson A2 och A3 vidhåller diskursen om att den sexuella handlingen, att köpa sex, utifrån Kulicks (2005) resonemang kring ”den svenska nationella sexualmoralen” ses som ”lika illa” oavsett kontext. Dock kan skönjas från ovanstående citat att det finns en acceptans för att det är landets normerande sanktioner som gäller huruvida det är okej rent lagligt eller inte.

Enligt Månsson är köp av sexuella tjänster någonting som måste förstås utifrån dess kontext, tid och rum. Utifrån ovanstående resonemang kan man se att då en sexuell handling ses som någonting mer normaliserat utifrån en sexuell värdehierarki där man befinner sig, ses det som mer accepterat att utföra denna handling utifrån den rådande kontextens sexuella värdehierarki. Utifrån intervjuperson A2:s resonemang kan man dock tyda att även ifall denna kontext (utomlands) möjliggör köpet att ses som legitimt utifrån landets lagar och normer, så råder fortfarande den svenska nationella sexualitetsnormen och stigmatiseringen som följer med detta dvs. den diskurs som Kulick (2005) menar ses som ”den goda sexualiteten” och där köp av sexuella tjänster oavsett kontext, exempelvis utomlands, ses som något avvikande och ”fult”.

En av fokusgruppsintervjuerna diskuterar detta ytterligare:

Intervjuperson B3 säger:

Ens tankar styrs inte bara av lagar.. många skulle nog inte köpa sex hemma i sverige om det vore lagligt.. Här tar man hänsyn till moraliska pekpinnar, gruppsozialisation. Utomlands är det mer fest och lösryckt.. Självklart åker många av den raka anledningen att köpa sex men det finns nog många semesterköpare också som gör det på fyllan.

Intervjuperson B2 säger:

Vad är det som gör att man ändrar tankegång när man kommer utomlands.. är man så styrd av moralen hemma?

Intervjuperson B1 säger:

Snarare att man kommer undan från sitt riktiga liv man blir så distansierad liksom

Detta skulle kunna ses som en förklaring till att en stor del av de svenskar som någon gång har köpt sexuella tjänster har gjort detta utomlands. Intervjupersonen ovan nämner inte bara lagar som en anledning till varför vissa tänker annorlunda utomlands utan nämner även moraliska pekpinnar. Här kan dessa moraliska pekpinnar ses som ”den goda sexualiteten” vilket oberoende av lagstiftning, tolkas som avvikande och icke önskvärt. Dock verkar dessa tankar om moraliska pekpinnar försvinna vid nationsgränsen och i samband med alkohol blir moralen en annan. Kulick (2005) menar att risken med att se ett sexuellt beteende som avvikande gör att detta blir ett istället döljs. Det syns i resonemangen ovan, i en annan kontext, på en annan arena, där man kan rättfärdiga sitt handlande för sig själv kan det också gömmas för andra. En av intervjupersonerna nämner detta då frågan om tillgänglighet ökar en acceptans för handlingen:

Intervjuperson A5 säger:
tror att det skulle vara lättare att rättfärdiga ett köp för sig själv om man skulle vara i redlighet än om man måste leta i skumma kvarter i t.ex Sverige

Tillgängligheten gör ett sexköp möjligt, men det finns fortfarande en bild av en "svensk moral" i och med de rådande diskurser som finns gällande prostitution. Ovanstående resonemang kan tolkas som att i kontexten går man över till en acceptansdiskurs då man befinner sig i en kontext där detta är accepterat. Dock påpekar ett flertal moralen som något som individer bär med sig:

Intervjuperson B3 säger:
Att ta ställning ligger inte i andras bedömning utan i din egen. Är det fel enligt mig så spelar inga lagar roll.

Sexköp på nätet

Vad händer då om vi byter till ett annat rum och värld här i Sverige. Om vi sätter oss i vårt vardagsrum framför skärmen och surfar in på någon internetsida där det erbjuds webcamsex. Gäller andra regler och normer även här? Finns det en skillnad på detta köp av en sexuell tjänst? Gällande skillnader i förhållningssätt lyfte intervjupersonerna upp följande argument:

Intervjuperson A4 säger:
alltså om man utgår från lagstiftningen så är det ju det

Intervjuperson A2 säger:
ja, internetförsäljning blir inte laglig bara för att du spelar in det hela

Intervjuperson A4 säger:
och visst en viss skillnad är det förstås, men båda är ju ändå en sorts sexuell tjänst

Intervjuperson A2 säger:
skulle säga att båda nog har ungefär samma psykiska effekt. skulle också våga påstå att den som utför det ena nog har enkelt att utföra det andra

Intervjuperson A3 säger:
jag kommer inte på något bra svar

Intervjuperson A5 säger:
ja de tycker jag. Där kan man säkerställa att inget fysiskt händer parterna

Intervjuperson A3:
Intervjuperson A5; även om det sker bakom en webcam kan det fortfarande vara påtvingat av någon annan part..

Intervjuperson A2 säger:
tror att den psykiska biten är bra mycket värre än möjligheten till fysiska skador

Intervjuperson A3 säger:
att tjejen skall sitta framför webcamsen så fysiskt kan tjejerna ändå bli "skadade" och psykiskt.

Frivillighetsaspektens betydelse samt risken för skada på individnivå lyfts i denna diskussion upp som viktiga förhållningssätt även utifrån denna kontext. Utifrån resonemanget tolkas att utifrån ett samhällsperspektiv så är det i ”praktiken” mer okej i och med samhällets lagstiftning och dess icke-kriminalisering av denna handling. Trots att även denna handling innefattar pengar, vilket enligt ett queerperspektiv och den sexuella värdehierarkin ses som ”dålig” sexualitet, ses denna handling som mer socialt accepterad utifrån vad som anses avvikande enligt lagens sexualmoral. Enligt lag är inte denna handling sedd som en kriminell handling, dock inte sagt att den ses som önskvärd, i samma utsträckning som köp av sexuella tjänster som innefattar fysisk beröring. Samtliga av intervjupersonerna, förutom en, i denna diskussion belyser dock att denna typ av köp kan medföra skada på samma sätt som vid köp där fysisk beröring inkluderas vilket man kan se sammanfalla med motståndsdiskursens argument gällande köpets innebörd och den ofrivilliga prostitutionen. ”Bara” för att det är online kan det fortfarande vara något som är påtvingat av någon annan och kan medföra psykiska konsekvenser.

Intervjuperson B3 säger:

Man lider mindre risk att direkt skadas därav är det mindre dåligt men i längden kan man ju skadas lika mycket.. säg att en webcam film sprids.. Offret går igenom en våldtäkt en gång men varje gång filmen spelas så repeteras övergreppet gång på gång..

Intervjupersonen ovan sätter detta i en annan kontext, om denna film skulle spridas jämför han detta likt motståndsdiskursen menar att köp av sexuella tjänster kan liknas vid ett övergrepp likt våldtäkt och andra sexuella övergrepp. Det kanske bara är ett ”knapptryck iväg”, men kan få konsekvenser likväl ifall någon missbrukar det individuella ansvaret.

Att det tyds en ambivalens gällande denna fråga var klart, dock kunde tydas att det fanns en mer acceptans för denna sexuella handling hos många av våra intervjupersoner huruvida den skulle uppfattas och förhållas till. En annan diskussion kring skillnaden visar på denna ambivalens:

Intervjuperson B3 säger:

Ja det tycker jag. Finns olika grader i helvetet. Misshandel är mildrare än mord till exempel.

Intervjuperson B1 säger:

Det är ju som onlinestrip väl?

Intervjuperson B2 säger:

att köpa sexuella tjänster genom webcam känns mer som att köpa en porrfilm anser jag

Intervjuperson B3 säger:

så att be en prostituerad klä av sig är okej men inte att ha sex med personen?

Intervjuperson B2 säger:

ja vi har ju strippklubbar i Sverige

Intervjuperson B1 säger:

Om personen i fråga tycker att det är obehagligt kan hon ju bara avsluta med ett knapptryck, se ser inte hur du kan se det som samma sak men å andra sidan är det väl lagligt att be en eskort att strippa för sig? dessutom är det lite skillnad, jag skulle kunna tänka mig att dansa runt för en rik tant, men aldrig att sälja min sexualitet, det är två helt olika saker

Intervjuperson C1 säger:

Problemet för mig är inte lagligt kontra olagligt utan moraliska tvivelaktigheter.. Det finns de som mår ruskigt dåligt i samhället. Den dagen jag kan garantera att webcam tjejen mår jättebra och tar ingen som helst skada.. då kan jag gladeligen betala för webcam...

Här kopplas återigen tillbaks till frivillighetsaspekten – är det under frivilliga omständigheter, moraliskt rätt och riktigt. Här kopplade många till lagstiftningen för att argumentera för en acceptans, vilken ställdes i kontrast med skadeverkan på individnivå. Andra lyfte upp vad vi tolkade som ett sunt sätt att möta ett behov:

Intervjuperson D2:

För folk som redan har sex men vill köpa extrema sexuella akter är för mig en gräns där moralen är överskriden men så länge det handlar om vanligt sex till en upplevelse så som rollspel, underkläderköp eller live webcamshow är enligt mig ingen kriminell handling men däremot en sund väg att bemöta ett behov. Man kan ju annars köpa en jacka med mink päls, var kommer mink ifrån? Ifrån djurplågeri som är olagligt. Right?

Utifrån ovanstående resonemang kan man tolka att intervjupersonen beskriver detta som ett sexuellt utövande som fyller en funktion. Att köpa sexuella tjänster ses som olagligt (och omoraliskt), däremot kan köp av denna form vara moraliskt försvarbart.

Sammanfattningsvis kan ur ett queerteoretiskt perspektiv (Kulick 2005) se att det som klart faller utanför ”den goda sexualiteten” – dvs. köpa sex inkluderat fysisk beröring oavsett kontext – fortfarande upplevs som stigmatiserande trots att intervjupersonerna här lyfte upp att de själva hade en större acceptans för detta utifrån den värdehierarki man hade att förhålla sig till där man befann sig. Stigmatisering var ingenting som nämndes under frågan gällande webcamsex, dock lyftes en risk för en psykisk skada fram samt tvångsaspekterna. Utifrån detta kan man tyda att utifrån kontext kan man visserligen ändra förhållningssätt och diskurs, någonting som dock ”följer med” är huruvida man kan försvara sitt handlande moraliskt sett som individ.

5.4. Sexköpet som sexuell drift och beroende

Utifrån denna diskurs ser man prostitution som någonting biologiskt och är den äldsta och mest välkända förklaringsdiskursen som baserar sig på att mäns sexuella drifter är så intensiva att de går att likställa med ett behov. Enligt denna diskurs ses manlig och kvinnlig sexualitet utifrån olika nivåer Denna diskurs är något som på flera vis tolkas hänga ihop med normaliseringsförespråkarnas resonemang.

Sexualitet

Intervjuperson A2 säger:

Man säger ju att prostitution är världens äldsta yrke... Det kommer alltid finnas frågan är hur offentligt det är...

När de nämner prostitution som något som alltid kommer att finnas går detta att koppla till mäns sexuella drifter som ses som något som inte går att förändra, något biologiskt. Drifter förvandlas som Månsson (2006) beskriver, till begär som i sin tur blir kopplat till hemligheter och skuld bottnat i en objektifiering av kvinnan. Något som Kulick (2005) menar är ett resultat av synen på ”den goda sexualiteten” i Sverige. Dubbelheten av avsky och nyfikenhet lockar menar Månsson (2006) som beskriver hur män ett helt liv kan längta efter mötet med ”horan”. Kulick (2005) å andra sidan frågar vad det är för fel med att längta efter att få köpa sex. Är det verkligen något avvikande eller är vi här bara offer för ett normalitetstänkande vad gäller synen på sexualitet. Svenska lagstiftningen kan då uppfattas kriminalisera (män)niskors sexuella drift. Anledningarna till varför köpet görs beskrivs alltså av våra intervjupersoner bland annat handla om en ej tillfredsställd manlig sexualitet, ett manligt behov, en drift. (En drift som däremot kan tyglas och som vi måste styra med vår moral enligt den svenska lagstiftningen.) I resonemangen nedan beskrivs driftbehovet ihopkopplat med ytterligare faktorer, känslomässiga samt fysiska, vara en tänkbar kombination som leder till köpet:

Intervjuperson C1 säger:

Sexuell drifter och viljan att ha makt

Intervjuperson B1 säger:

att du inte kan få sex gratis av en eller annan anledning, att du har någon sexuell fantasi som du inte kan/vill låta någon göra gratis

Intervjuperson A5 säger:

ensamhet

Intervjuperson A3 säger:

Alla människor är olika (no shit) och vissa har svårare att skaffa sig en sexpartner än andra och det är väl en utav anledningarna till att köpa sexuella tjänster kan jag tänka mig...

Vi tolkar dets som att intervjupersonerna beskriver att det indirekt är ett behov som styr köparna att köpa sexuella tjänster. Likt Månsson (2006) beskriver kan köpet handla om en föreställning om den godhjärtade trösterskan, alltså att mannen helt enkelt inte kan få sina behov tillfredsställda på något annat vis.

Även här kan intervjupersonerna tolkas tycka att män har en sexualitet som de måste leva ut. Om det nu är så att män har en sexuell drift som måste levas ut måste någon vara mottagare av detta måste, naturligt faller detta på kvinnan vars sexualitet uppfattas som något annat än mannens, vilket heteronormen enligt Butler (i Ambjörnsson 2010; Rosenberg 2002) befäster.

Intervjupersonerna nedan beskriver vart det kan tänkas leda till om detta behov ej tillfredsställs:

Intervjuperson D1:

Behov av det faktiska köpet, dvs någon som faktiskt tänder på "en hora" i klassisk bemärkelse etc.

Intervjuperson D2:

Sex och närhet är ett behov för människan. Och att ej få tillgång till detta eller få ha sex [p.ga](#) av sociala strukturer eller otur i livet skapar psykisk ohälsa hos killar som hindrar deras utveckling. Jag tycker denna fråga behöver en starkare insikt och inte en simpel radikal lösning.

Intervjuperson B3 säger:

Män eller kvinnor köper nog sex av olika anledningen. En del gör det av lust, andra av att det känns spännande. En del vill nog känna sig mäktiga. Att ha kontroll över någon.

Intervjuperson B2 säger:

Sen finns det de som har något sorts handikapp vilket gör det mycket svårare att få sex på andra sätt

Utifrån ett queerperspektiv och den heterosexuella matrisen skulle den drift som intervjupersonerna beskriver kunna ses som en konstruktion av den manliga sexualiteten där mannen, genom att betraktas som man utifrån olika normer förväntas och där med internalisera en sexuell "drift". Att betraktas som man men inte få sina sexuella drifter tillfredsställda leder då, som en intervjuperson menar, till att inte uppleva sig själv som man. Att dessutom ha något handikapp eller någon annan situation runt omkring sig försvårar denna situation ytterligare. Det verkar då, enligt våra intervjupersoner, som att köpa sexuella tjänster är den enda utvägen för att inte bli offer för sin egen sexuella drift. Problematiseringen som intervjupersonerna kopplar här är att eftersom (män)niskans sexualitet består av drifter kommer köp av sexuella tjänster alltid att finnas. Om de alltid kommer finnas kan vi inte förbjuda dem utan istället, som vi beskrev i andra diskurser, reglera och kontrollera att den fungerar på ett humant sätt. Intervjupersonen nedan gör en skillnad på kvinnor och mäns sexualitet inte bara vad gäller behov utan också tillgång:

Intervjuperson D2:

Mycket handlar också om att många killar inte gillar jaga, mer eller mindre. Vissa inte alls, vissa en gång om månaden vissa en gång på flera år. Det finns mycket som finns här så som nervositet, mållöshet, osäkerhet, blyghet, okunnighet, självkänsla etc som även kan med väldigt starka poäng försämrats av svält för närhet vilket också skapar en bild av ensamma killar förblir ensamma i tjejernas värld av krav hos killar och killar som ligger runt ej behöver köpa sex och får mer sex då de verkar vara mer intressanta för tjejer just för att de har kommit fram på sin personliga, sexuella utveckling som mycket väl handlar om tekniker, redskap, markad av "förföring" (t.ex the game), indoktrinering (killen måste ta initiativ) till slumpmässigheten av var i livet man föds och hamnar och/eller ens personlighets ytliga attraktiva värde för de grupper, vänner och gemenskap man utsätts för. Då blir ensamma killar nedtrampade på och ställs inför en väldigt tuff värld otroligt mycket känslomässig nedbrytning vilket kan leda till självmord, våldtäkt, psykisk ohälsa,

frånvarande verklighetssyn, känslökallhet; varav varje punkt beror på personens erfarenheter, upplevelser, mottaglighet och behov/betydelse för sex och närhet.

Här kan vi tolka att intervjupersonen beskriver driften som så stor att om den ej får levas ut, leder det till ett utanförskap från vad man skulle kunna tolka som den manliga könsrollen.

Sexköpet som beroende

Utifrån denna diskurs ses köp av sexuella tjänster som en slags sjukdom – man diagnostiseras som ”sexmissbrukare”. Denna diskurs kan ses som ett komplement till den tidigare diskursen om drifter.

Här går att tolka att sexköpet som beroende i sig är går att jämföra med det Kulick (2005) beskriver som en slags klassificering som medför att alla som köper sexuella tjänster uppfattas att på något sätt vara psykiskt sjuka. Dessa resonemang går att knyta till motståndsdiskursen och acceptansdiskursen. Inte bara kvinnorna som säljer sex är offer för olika situationer utan även männen som köper kan tolkas som offer.

Sandell et al. (1996) samt Månsson (2006) lyfter fram en bild av att köp av sexuella tjänster och köparens motiv är någonting som måste problematiseras och ”avhjälpas”, vilket går i linje med motståndsdiskursen. Kulick (2005) menar dock att den enligt samhället sanktionerat goda sexualiteten, som upprätthålls genom sexköpslagen, underbygger patologisering som även Rubins (ref i Ambjörnsson 2010) nämner blir resultatet av den sexuella värdehierarkin. Denna stigmatisering av sexköpare som psykiskt sjuk, maktutövande, dominerande och sexsäljare som offer skapar ur ett queerperspektiv en intolerans samt omöjlighet till andra diskurser gällande köp/köpare samt sälj/säljare. Utifrån de citat som nämnts tidigare gällande den kontextuella betydelsen för synen på köp(are) av sexuella tjänster kan man tyda att intervjupersonerna närmar sig acceptansdiskursens argument snarare än motståndsdiskursens i denna fråga om att köparen är en ”avvikare”.

Utifrån dessa resonemang kan man tyda att en stor del av intervjupersonerna inte delar denna syn på köparen av sexuella tjänster som i behov av förklaring och ”avhjälp”. Intervjupersonerna lyfter fram vad kan tolkas som en acceptansdiskurs då de menar att ”svenska män” ska få köpa sexuella tjänster ifall kontexten tillåter det samt att denna kontext kan legitimera ett köp av sexuella tjänster och, vilket vi kan tolka, kan efterfrågas av ”vem som helst”.

5.6. Sammanfattning

Vi har i vår studie valt att fokusera på följande frågor där vi har studerat hur unga män diskuterat kring köp av sexuella tjänster. För att förstå detta har vi valt att utgå ifrån både en individ- och samhällsnivå där *fri(villig)het* och *ansvar* har varit de huvudsakliga utgångspunkterna. Vidare har vi frågat oss om detta förhållningssätt är någonting som varit *föränderligt* beroende på ifall köpet sker på Internet eller utomlands. Skulle köparens eventuella *motiv* bakom köpet

påverka diskussionen gällande sexköp. Slutligen har vi velat få svar på vilka *diskurser* kring prostitution som förekommer i diskussionerna och vilka vi kan urskilja är de mest framträdande.

Att köp av sexuella tjänster är ett stort och laddat ämne har intervjupersonerna beskrivit och de två stora övergripande diskurserna, acceptans- eller motståndsdiskurserna, har i stora drag används som olika förståelser av prostitutionsfrågan. Även den kontextuella diskursen, som Westerstrand (2008) beskriver har kommit att bli central eftersom vi har sett att intervjupersonerna ändrar sina resonemang utifrån kontext. Vi har valt att se på hur informanterna utifrån fem förståelsediskurser i förhållande till just denna kontext. I förståelsediskurs *Sexköp som ekonomisk verksamhet* beskrivs köparen som en kund och konsument men det går dock att tyda att våra intervjupersoner här menar att detta resonemang tydligast går att använda när det handlar om frivillig prostitution. Köparen har enligt intervjupersonerna ett ansvar men också säljaren. Individens fria val sätts här i relation till lagstiftningen och fokus ligger på att se säljaren som ett aktivt subjekt, i linje med det Dodillet (2009) beskriver när hon talar om autonomiprincipen. Det blir dock inte försvarbart när man talar om köp som sker under icke frivilliga omständigheter. I resultatet går också att tyda att det inte, enligt resonemangen i denna förståelsediskurs, är avvikande att köpa sexuella tjänster bara det sker under frivilliga former. Till förståelsediskursen om *sexköp som våld* går att leda de intervjupersoner som främst talar om icke-frivillig prostitution. Det går dock att tolka att flera av intervjupersonerna menar att prostitution i sig aldrig kan vara försvarbart utan att det i grunden är en förklaring på ett ojämnt samhälle och könsmaktstrukturer. Här beskrivs lagen som nödvändig av intervjupersonerna då den del av prostitutionen som möjligen skulle fungera ändå ej bör finnas så länge det finns människor som far illa i denna verksamhet. När det handlar om frågor internet eller utland hamnar flera av våra intervjupersoner i förståelsediskursen om *sexköp som social konstruktion* där Rubins (i Ambjörnsson 2010) sexuella värdehierarkin får en central roll eftersom de här menar att lagar och moral har en betydande roll. Är det lagligt att köpa sex i ett annat land så är det ok, men här beskriver intervjupersonerna moral som än mer viktig. Det är den så kallade moraluppfattningen och det som Queerperspektivet nämner som den ”goda svenska sexualiteten” (Ambjörnsson 2010) som avgör valet och resultatet visar att den kan förändras till exempel när en svensk kommer utomlands. Viket går i linje med det Kuosmanen (2008) visar i sin rapport, att 70% av de som betalat för sexuella tjänster gjort det utomlands. Vårt resultat visar att detta verkar hänga ihop med flera faktorer som tillgänglighet av sexköp, alkohol, anonymitet och eller helt enkelt känslan av att få bryta sina egna och den ”svenska goda sexualiteten”. Men att detta är något att förhålla sig till när de kommer hem till Sverige igen, vilket också påverkar. Det går att tolka att vad gäller internet så har våra intervjupersoner flera resonemang om att det är kopplat till en annan slags frihet och där frivilligheten beskrivs som mer dominerande. Flera intervjupersoner beskriver det som det som att eftersom man

bara är ”ett knapptryck ifrån” bör här inte läggas lika stor vikt vid att det inte skulle vara under absolut frivilliga grunder, vilket i sin tur skulle göra rättfärdigandet för sig själv som köpare lättare. I förståelsediskursen *sexköp som sexuell drift* tar biologin vid, där är förklaringen till köp av sexuella tjänster ett manligt behov som måste bli tillgodosett. Våra intervjupersoner lyfter här fram anledningarna som både fysiska och eller psykiska. Mannen skulle kunna förstås som offer för sin egen sexualitet. Något som vissa av intervjupersonerna uttryckte skulle kunna hållas tillbaka med lagstiftningen. Andra menade att detta behov måste få tillgodoses annars kan dessa män bli en fara för sig själva och andra. De resonemang som går att finna i förståelsediskursen *sexköp som beroende* där det kan uppfattas att denna manliga sexuella drift också kan tänkas leda till ett beroende. Om mannens sexualitet varken kan kontrolleras av sitt eget samvete eller av samhällets normer och lagar, sker en patologisering, likt den Kulick (2005) beskriver. Vidare finner vi att resultatet visar att de resonemang som förs i alla förståelsediskurser kan tänkas hamna i den kontextuella diskursen (Westerstrand 2008) oavsett vilken av de övergripande diskurserna, *motstånd* eller *acceptans*, de från början hämtade sina föreställningar. Den *kontextuella* diskursen beskriver det som vi valt att kalla *frivillighetsaspekten*. Det är alltså avgörande att om köpet görs under en prostitutionsform med fokus på frivillighet eller icke-frivillighet. Frivillighetsaspekten är avgörande för alla resonemang och tyder likväl på ämnets som resultatets komplexitet.

6. Slutdiskussion

Vi konstaterade i inledningen av vår studie att prostitution är någonting som samtliga individer i Sverige nog till viss del kan erkänna medför en del sociala problem – dock utifrån olika förklaringsmodeller och perspektiv.

Utifrån vårt resultat finner vi att oavsett om resonemangen gäller om köp av sexuella tjänster skulle normaliseras eller motverkas söktes förklaring utifrån olika diskurser beroende på kontext.

Det vi också finner intressant i vår studie är just denna ambivalens som våra intervjupersoner ger uttryck för som på mångt och mycket kan spegla samhällsdebatten i stort: å ena sidan, å andra sidan...

Frågan vi ställer oss då är: vad väger tyngst? Att med lagstiftning försöka ”begränsa” människors utrymme för fri sexualitet och ansvar för att råda bot på problemen som prostitution för med sig? Eller...

... är en normalisering av prostitution nödvändig för att garantera alla människors välmående?

Vi tycker oss kunna se att resultatet visar en problematik kring detta ställningstagande som uttrycks av såväl intervjupersoner som i tidigare forskning av bland andra Kulick (2005) samt ur ett Queerteoretiskt perspektiv. Vi finner att sexköpslagen och dess moraliska ställningstagande och kategorisering av sexköparna och deras sexualitet kan leda till sociala konsekvenser som stigmatisering, marginalisering samt reproducering av en stereotyp bild av en manlig respektive kvinnlig sexualitet med sin grund i Butlers (i Ambjörnsson 2010; Rosenberg 2002) matrix. Vi menar att Rubins (1984) sexuella värdehierarki här har fyllt en viktig funktion för att förstå de sociala problem som en normerande god sexualitet faktiskt medför (ref i Ambjörnsson 2010). Vi ser här likt Dodilletts (2009) resonemang om autonomiprincipen att det är av stor vikt att inte inskränka på individers frihet och att sträva efter individers rätt till självbestämmande. Här visar resultatet en intressant konklusion att en normalisering av prostitutionen kan komma råda ”bot” på den dolda verksamheten, i och med att verksamheten i så fall finns på en mer öppen reglerad arena där samhället har insyn. Vi kan här se någonting viktigt som lyfts fram i våra resultat – att de förtryckande motiven som ibland står bakom prostitutionen i och normaliseringen och insynen enligt vissa eventuellt skulle försvinna.

Vidare har resultatet visat att frivillighetsaspekten som delar in prostitutionen att utgå ifrån en frivillig kontra icke-frivillig grund, en uppdelning som dessutom motståndsdiskursen inte alltid ser som försvarbar. Motiv och kontext är också centrala för hur synen på köpet förklaras och förstås. Detta går enligt resultatet att knyta till den kontextuella diskursen, som vi tyder är svaret på detta resonemang. Vi anser att denna diskurs mer och mer har börjat ta sig in i den rådande debatten och blivit ett tydligt ställningstagande mot den stigmatisering man menar sexköpslagen och den rådande sexualmoralen medför men att den också tar en

tydlig ställning mot icke-frivillig prostitution. Frågan vi ställer oss här är densamma som vi ställer oss till den andra huvudgripande diskursen: vad väger tyngst?

Är då den svenska sexköpslagen och ett tydligt ställningstagande mot prostitution nödvändig för att försäkra alla människors lika värde? Eller är det tvärtom; är en normalisering ett tydligt ställningstagande för att värna alla individers rätt till självbestämmande?

”Den offentliga makten ska utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet” – Regeringsformen 1 kap 2 §

Här står Westerstrand (2008) förklaring om prostitutionens maktutövande av övergripande karaktär som ett svar på normaliseringsdiskursens resonemang. I vårt resultat har vi presenterat en motståndsdiskurs som tydligt tar avstånd mot prostitutionen och som stödjer den svenska lagstiftningen. Resultatet visar då också den dimensionella existens prostitutionsfrågan har och att dess komplexitet måste förstås utifrån många olika nivåer som Månsson (2006) utvecklar i sin artikel. Problemet med att göra en frihetsfråga av prostitutionen som framstår i vårt material är att dessa acceptansargument blir ohållbara då de appliceras på icke-frivillig prostitution

Vi kan som slutsats av vårt resultat se att hur resonemangen kring prostitutionsfrågan och köparens roll hämtas ur den kontextuella diskursen. Denna ambivalens: å ena sidan ses prostitution som institution och någonting som kan förklaras ur ett könsmaktperspektiv när det handlar om icke-frivillig prostitution. Å andra sidan ses individers rätt till självbestämmande som förklaring när det handlar om frivillig prostitution.

En slutsats vi då kan dra med vårt resultat är att polariseringen i ämnet inte bara verkar gälla diskurserna och den samhälleliga debatten. Polariseringen sker även inom individen självt beroende på kontext och arena. En och samma person kan ge uttryck för alla diskurserna och beroende på under vilka omständigheter sexköpet görs, motivet till varför sexköpet görs men framförallt var sexköpet görs visar sig ha en avgörande effekt. Detta är enligt oss väsentligt för vidare forskning, därav också socialt arbete, då resultatet i denna sorts kvalitativ forskning visar på en typ av komplexitet vilket exempelvis en kvantitativ undersökning aldrig skulle ge uttryck för. Det är därför enligt oss viktigt att det genomförs både kvalitativa och kvantitativa studier i prostitutionsfrågan för att om möjligt belysa en större förståelse för detta paradoxala fält.

Frågan vi ställer oss då är hur angriper man detta fenomen när det innefattar så mycket paradoxer? Finns det något svar på denna komplexa fråga?

Vem, vad, vilka ska ge verktyg för att kontrollera och se till att prostitution och köp av sexuella tjänster sker frivilligt? Om det just är frivillighetsaspekten som

legitimerar ett köp – vem är det då som har makten att definiera när denna frivillighetsaspekt inträder och inte?

6.1. Förslag till vidare forskning

Under processens gång har fötts nya tankar och perspektiv kring vårt ämne och intressanta områden för vidare forskning. Något som vi finner intressant vore att i utbildningssyfte göra samma undersökning gällande homosexuell prostitution, då denna utifrån forskning anses ha andra förklaringsmekanismer än den heterosexuella. Vidare skulle det vara en tillgång för socialt arbete att undersöka djupare de anledningar som finns bakom sexköp och hur det kommer att det efterfrågas utifrån rådande diskurser, samt utifrån olika generationer. I och med vår inblick i ämnet har vi även under processens gång kommit att intressera oss för sexsäljarens egna reflektioner kring ämnet. En intressant frågeställning som skulle vara intressant att lyfta utifrån de diskurser som finns gällande prostitution skulle vara: Skulle den som köper/efterfrågar sexuella tjänster kunna sälja. Och vice versa – skulle den som säljer sex kunna tänka sig att köpa? Varför/varför inte?

7. Referenser

- Ambjörnsson, Fanny (2010): Vad är queer? Stockholm: Natur och kultur
- Backman, Jarl (2008): Rapporter och uppsatser. Lund: Studentlitteratur.
- Billinger, Kajsa (2005): Fokusgrupper - en datainsamlingsmetod, i Larsson, Sam/Lilja, John/Mannheimer, Katarina (red.) (2005): Forskningsmetoder i socialt arbete. Lund: Studentlitteratur.
- Brinkmann, Svend & Kvale, Steinar (2009): Den kvalitativa forskningsintervjun. Lund: Studentlitteratur
- Dodillet, Susanne (2009): Är sex arbete? Svensk och tysk prostitutionspolitik sedan 1970-talet. Stockholm: Vertigo.
- Eesperes, Katri (2007): The hidden side of prostitution: sex buyers speak. Social Policy Information and Analysis Department Ministry of Social Affairs of the Republic of Estonia. Tallin.
- Foucault, Michel (2008): Diskursernas kamp. Texter i urval av Thomas Götselius och Ulf Olsson (red). Brutus Östlings bokförlag: Lindome.
- Halkier, Bente (2008): Fokusgrupper. Liber: Malmö.
- Holme, Idar-Magne & Krohn-Solvang, Bernt (1997): Forskningsmetodik – Om kvalitativa och kvantitativa metoder. Lund: Studentlitteratur.
- Kulick, Don (2005): 400 000 perversa svenskar i Kulick, Don (red.) (2005): Queersverige. Stockholm: Natur och kultur
- Kuosmanen, Jari (2008): Tio år med lagen. Om förhållningssätt till och erfarenhet av prostitution i Sverige i Holmström, Charlotta & Skilbrei, May-Len (red.)(2008): Prostitution i Norden. Forskningsrapport TemaNord 2008:604. Köpenhamn: Nordiska ministerrådet
- Larsson, Sam (2005): Kvalitativ metod – en introduktion i Larsson, Sam & Lilja, John & Mannheimer, Katarina (red.)(2005): Forskningsmetoder i socialt arbete. Lund: Studentlitteratur
- Månsson, (2006): Mäns könsköp – en meningsbärande handling på flera nivåer i Sex säljer – Kön och makt inom prostitution och pornografi (Elektronisk). Rapport från Nordisk journalistkurs, 2005. NIKK, Oslo: Universitetet i Oslo. http://www.gu.se/digitalAssets/1279/1279743_sexsaljer.pdf (2011-11-01)
- Rosenberg, Tiina (2002): Queerfeministisk agenda. Stockholm: Atlas

Sandell, Göran, Pettersson, Elisabeth, Larsson, Janne & Kuosmanen, Jari (1996): Könsköparna: varför går män till prostituerade? Stockholm: Natur och kultur.

SFS 1974:152: Kungörelse (1974:152) om ny beslutad regeringsform

<http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3925#K1>

SOU rapport 2010:49 (pressmeddelande): Förbud mot köp av sexuell tjänst. En utvärdering 1999-2008. www.regeringen.se/sb/d/13352/a/149206 (2011-10-25)

SOU 2010:49: Förbud mot köp av sexuell tjänst. En utvärdering 1999-2008.

<http://www.regeringen.se/content/1/c6/14/91/42/ed1c91ad.pdf> (2011-10-25)

Sveningsson, Malin, Lövheim Mia & Bergquist Magnus (2007): Att fånga nätet [Elektronisk resurs] : kvalitativa metoder för internetforskning. Lund: Studentlitteratur.

Svensk författningssamling (SFS 1962:700): Brottsbalk 1962:700.

www.riksdagen.se/webbnav/?nid=3911&bet=1962:700#K6 (2011-12-09)

Thomassen, Magdalene (2007): Vetenskap, kunskap och praxis. Introduktion i vetenskapsfilosofi. Malmö: Gleerups Utbildning AB.

Ungdomsstyrelsens Attityd- och värderingsstudie 2003:1: De kallar oss unga. (Elektronisk)

www.ungdomsstyrelsen.se/butiksadmin/showDoc/4028e58a001ca0d101001cd9c2b60050/De_kallar_oss_unga_skarm.pdf (2011-10-25)

Westerstrand, Jenny (2008): Mellan mäns händer. Kvinnors rättssubjektivitet, internationell rätt och diskurser om prostitution och trafficking (Elektronisk) Uppsala: Juridiska institutionen, Uppsala Universitet.

Westlund, Oscar (2003): Fokusgrupper på internet. En metod för 2000-talet? (Elektronisk) Göteborg: Institutionen för journalistik och masskommunikation. Göteborgs Universitet.

PDF format: http://jmg.gu.se/digitalAssets/1291/1291231_pm471.pdf

Wibeck, Victoria (2000): Fokusgrupper: om fokuserade gruppintervjuer som undersökningsmetod. Lund: Studentlitteratur

Winther Jørgensen, Marianne & Phillips Louise (2000): Diskursanalys som teori och metod. Lund: Studentlitteratur

8. Bilagor

Bilaga 1. Forumsinlägg på Ungdomar.se samt Facebook. com

Köp av sexuella tjänster, vad tycker du - individens val eller samhällsansvar?

Vi är två studenter från institutionen för socialt arbete på Göteborgs Universitet som gör en studie om unga mäns attityder till köp av sexuella tjänster. Vi vill komma i kontakt med dig i åldern 18-25 år. Syftet med vår studie är att belysa unga mäns tankar och värderingar kring köp av olika slags sexuella tjänster, alltifrån posering inför webcam till försäljning på gatan. Du behöver inte ha egna köperfarenheter, det är dina tankar och värderingar som är viktiga i vår undersökning.

Är du intresserad av att delta i en anonym gruppintervju genom MSN, eller har andra frågor, kontakta gärna oss på nedanstående mail så får du mer information. Alla som deltar i studien får ett informationsbrev med beskrivning av tillvägagångssätt, innehåll och forskningsetiska förhållningssätt. Alla får även en nyskapat MSN-identitet, för att garantera anonymiteten gentemot varandra.

Med vänlig hälsning

Emely Fransson Gicquel och Malin Karlsson

E-mail:

Har du mer frågor så kan du också kontakt vår handledare

Jari Kuosmanen

Fil. dr, lektor i socialt arbete

Institutionen för socialt arbete Göteborgs universitet

Adress

Telefonnummer

E-mail

Bilaga 2. Annons på Fryshusets hemsida

Studenter på Göteborgs universitet söker unga män 18-25 för attitydundersökning

(2011-10-18)

Vi är två studenter från institutionen för socialt arbete på Göteborgs Universitet som gör en studie om unga mäns attityder till köp av sexuella tjänster. Vi vill komma i kontakt med dig i åldern 18-25 år. Syftet med vår studie är att belysa unga mäns tankar och värderingar kring köp av olika slags sexuella tjänster, alltifrån posering inför webcam till försäljning på gatan. Du behöver inte ha egna köperfarenheter, det är dina tankar och värderingar som är viktiga i vår undersökning.

Är du intresserad av att delta i en anonym gruppintervju genom MSN, eller har andra frågor, kontakta gärna oss på nedanstående mail så får du mer information. Alla som deltar i studien får ett informationsbrev med beskrivning av tillvägagångssätt, innehåll och forskningsetiska förhållningssätt. Alla får även en nyskapat MSN-identitet, för att garantera anonymiteten gentemot varandra.

Med vänlig hälsning

Emely Fransson Gicquel och Malin Karlsson

E-mail: mailadress@hotmail.se

Har du mer frågor så kan du också kontakt vår handledare

Jari Kuosmanen

Fil. dr, lektor i socialt arbete

Institutionen för socialt arbete Göteborgs universitet

Adress

Telefonnummer:

E-mailadress

Bilaga 3. Informationsbrev till informanterna

Hej kära informanter!

Tack för att Du vill delta i vår studie om attityder till köp utav sexuella tjänster!

Intervjun kommer att genomföras tisdag 25/10 klockan 19.30 via MSN.

Dina inloggningsuppgifter är: intervjuperson1@live.se

Lösenord:

xxxxxx

Logga in som vanligt med dessa uppgifter och vänta på att vi söker kontakt. Skulle du vilja medverka med en annan e-mailadress vänligen maila den till oss innan intervjutillfället.

Hör av dig om du inte har möjlighet att delta just denna tid så försöker vi ordna detta.

Vi förstår att dagens vardag är fyllt av en massa projekt, så därför skickar vi ett litet påminnelse e-mail en stund innan intervjutillfället.

Tillvägagångssätt

Vi utgår i vår studie ifrån Vetenskapsrådets forskningsetiska principer och har utformat vårt tillvägagångssätt utifrån dessa regler.

Vi är intresserade av att veta hur ni ser på våra frågeställningar utifrån era egna tankar och värderingar. Detta genom att ni deltar i internetbaserade fokusgruppsintervjuer där ni tillsammans med andra diskuterar kring tre huvudsakliga diskussionsfrågor. Intervjuerna kommer pågå i cirka 60 minuter. Er medverkan är frivillig och ni kan när som helst avbryta om ni skulle känna för det. Ni kommer att bli tilldelade ett varsitt msn-id som kommer garantera er anonymitet gentemot varandra.

Vi är medvetna om att ämnena som diskuteras kan upplevas som känsliga och privata och om man känner att man vill prata med någon eller har frågor efter intervjutillfället kan man kontakta oss som forskare alternativt vår handledare.

Den information som ni kommer att ge oss under intervjuerna kommer att behandlas konfidentiellt – dvs. att ingen obehörig kommer att få ta del av materialet som samlas in och se att ni har medverkat.

Materialet kommer endast att användas i forskningssyfte.

Vi ser fram emot ett trevligt möte på nätet!

Har du några frågor vänligen hör av dig till oss! Emely Gicquel Fransson & Malin Karlsson mailadress@gmail.com

Bilaga 4. Påminnelse e-post

Hej!

Snart är det dags för intervjun och vi ville bara skicka en liten påminnelse om tiden och tillvägagångssätt ikväll.

Tiden för intervjun är 19.00. Logga in med ditt nya msn-id så bjuder vi in dig till gruppchatten!

Har du några frågor, maila oss under eftermiddagen annars ses vi på chatten ikväll!

/ Emely och Malin

Bilaga 5. Intervjuguide under fokusgruppsintervjuerna

Hej alla!

Tack för att ni vill delta i vår intervju! Skulle alla vilja skriva någonting så vi vet att det fungerar?

Då kör vi! Vi får se hur lång tid det här tar, men vi hoppas att ni kan vara med oss till slutet. Ni får självklart avbryta när helst ni vill. Ni alla är anonyma inför varandra och kommer även vara detta i uppsatsen. Allt som skrivs på denna chatt stannar här!

Vi har tre huvudfrågor som vi kommer att utgå ifrån i denna diskussion, alla svar är bra svar och ni får gärna diskutera frågorna med varandra och/eller kommentera varandras inlägg. Vi är som sagt intresserade av era egna tankar, men också vad ni tror” folk” i allmänhet tänker kring frågorna. I vår studie utgår vi ifrån heterosexuell prostitution – dvs. där en man köper en sexuell tjänst av en kvinna.

Vi vet att det kan bli att svaren kommer i olika takt, och vi hoppas att ni väntar in varandra så att alla har möjlighet att svara innan nästa fråga kommer. Vår roll i denna diskussion kommer att vara passiv, vi kommer alltså bara ge er frågorna samt be er utveckla om det är några oklarheter.

Några frågor?

Intervjufrågor

Samhällets ansvar eller Individens val.

Är köp av sexuella tjänster en privat angelägenhet eller är det samhällets ansvar att reglera detta?

I Sverige är det olagligt att köpa sexuella tjänster men inte att sälja, vad anser du om detta?

Har den som köper sexuella tjänster ett ansvar? Mot vem/vilka iså fall? Motivera ditt svar!

Vilka anledningar tror du att det finns till att köpa sexuella tjänster?

IRL eller på nätet

Är det någon skillnad att köpa sexuella tjänster där det förekommer fysisk beröring kontra köp av sexuella tjänster via nätet – exempelvis webcam?

”Att köpa sexuella tjänster på nätet, ex webcamsex, är inte riktig prostitution då det inte innefattar fysisk beröring.”

Gör tillgänglighet att efterfrågan ökar?

Sverige eller utlandet

Är det någon skillnad på att köpa sex i Sverige eller utomlands?

Spelar tillgänglighet någon roll? Ex Thailand där det är “lätt” att köpa sexuella tjänster på turistorterna. Eller Red light distrikt i Amsterdam?

Spelar landets förhållningssätt gällande köp av sexuella tjänster någon roll? Kan ju vara olagligt att köpa sex men inte lika moraliskt “fel”?

Anser ni att köp av sexuella tjänster är vanligare utomlands? Motivera gärna varför?

Kan köp av sexuella tjänster utomlands ha en annan betydelse för köpare och säljare än att köpa/sälja en sexuell tjänst i Sverige, ex fattigdom?

Eventuella påståenden (ifall avstannad diskussion)

Samhällets ansvar eller individens val

”Vuxna människor bör ha rätt att fritt köpa sex och bestämma hur man väljer använda sin egen kropp.

”Förbud mot köp av sexuella tjänster utgör ett moraliskt ställningstagande som behövs”.

”Att köpa en sexuell tjänst är ett uttryck för ojämlikhet mellan människor där köparen tar sig rätten att utnyttja en annan människas kropp som en vara”.

”Köp av sexuella tjänster är en fråga om jämställdhet och makt.” Vad anser ni?

”Att köpa sexuella tjänster är som att köpa vilken tjänst som helst. Det innefattar en köpare och säljare som är med på lika villkor”

”Att köpa en sexuell tjänst av en kvinna är ok så länge hon själv är med på det”

”Det är bara en viss sorts kvinnor som säljer och en viss sorts män som köper?”

IRL kontra nätet

”Både köpare och säljare kan vara anonyma på nätet vilket gör det mer legitimt”

”Köp utav sexuella tjänster via nätet är mer ok, då det inte sker ”på riktigt”, och risken för att någon skadas är mindre”.

”Internet har gjort köp av sexuella tjänster mer tillgängligt vilket kan medföra en risk för sexuell exploatering bland unga idag.”

Sverige eller utlandet

”Man ska ta seden dit man kommer – är det lagligt att köpa sex i det land man befinner sig så är det okej”.

”Det som händer i Vegas, stannar i Vegas”

Att köpa sexuella tjänster utomlands gör mer skada än att köpa en sexuell tjänst i Sverige. Eller vice versa?

Avslutande diskussion

Nu börjar diskussionen närma sitt slut!

Har ni någonting ni skulle vilja tillägga? Några tankar och funderingar?

Det skulle vara intressant att veta hur ni tyckte det var att medverka på det här sättet via MSN.

Något ni tyckte var bra, mindre bra?

Har ni något mer ni skulle vilja tillägga som ni kommer på i efterhand eller vill fråga om någonting, hör gärna av er till oss!

Vi kommer radera era MSN-id om en vecka.

Vi tackar så hemskt mycket att ni ville vara med och tack för en intressant diskussion! Ha det gott alla!

Bilaga 6. Intervjufrågorna via mail

Hej!

Trevligt att du kunde tänka dig att svara på våra frågor via mail! Utveckla gärna dina svar på frågorna.

Frågor:

Är köp av sexuella tjänster en privat angelägenhet eller är det samhällets ansvar att reglera detta?

I Sverige är det olagligt att köpa sexuella tjänster, men inte att sälja - vad anser du om detta?

Har sen som köper sexuella tjänster ett ansvar? Mot vem/vilka i så fall? Motivera gärna ditt svar.

Vilka anledningar tror du det finns till att köpa sexuella tjänster?

Är det någon skillnad att köpa sexuella tjänster där det förekommer fysisk beröring kontra köp av sexuella tjänster via nätet - exempelvis webcam?

För tillgänglighet att efterfrågan ökar?

Är det någon skillnad på att köpa sexuella tjänster i Sverige eller utomlands?

Spelar tillgänglighet någon roll? Ex. Thailand där det är "lätt" att köpa sexuella tjänster på turistorterna. Eller Red Light distrikt i Amsterdam?

Här kommer även några påståenden som du gärna får kommentera.

"Vuxna människor bör ha rätt att fritt köpa sex och bestämma hur man väljer att använda sin kropp"

"Förbud mot köp av sexuella tjänster utgör ett moraliskt ställningstagande som behövs"

"Att köpa en sexuell tjänst av en kvinna är okej så länge hon själv är med på det"

"Att köpa sexuella tjänster på nätet, ex webcamsex, är inte riktigt prostitution då det inte innefattar någon fysisk beröring"

"Man ska ta seden dit man kommer - är det lagligt att köpa sex i det land man befinner sig i så är det okej"

Tack så hemskt mycket för att du ville vara med och svara på våra frågor!

Vi skickar även med det informationsbrev som de andra som deltar har fått, där det står lite mer information kring din anonymitet och hur dina svar kommer att behandlas. Ha det gott! Mvh / Emely och Malin